

LIBANO KAREIVIAI BĖGA PAS IZRAELITUS

SIJTAI - DRŪŽAI KONTROLIUOJA KELIUS I AERODROMĄ

AMERIKOS KARIUOMENĖS VADOVYBĖ NEDUODA SOVINIŲ LIBANO KARIAMS, NEGALI PRIVAŽIUOTI

BEIRUTAS, Libanas. — Mordemškai ginkluoti sijitai bei drūžai kontroliuoja visus kelius į amerikiečių zoną ir ketvirtadienio ryte visiškai apsupo amerikiečių ginamą zoną. Be sijitų leidimo amerikiečiai, neįvertodami jėgos, niekur negali išeiti.

Oficialus marinių pranešimas sako, kad paskutinėmis trim dienomis nebuvo paleistas nė vienas šūvis į amerikiečių zoną.

Mariniai kontroliuoja jūros pakraštį, iš kurio laiveliai nuolat plaukia į jūrą ir grįžta. Mariniai turi nuolatinių susisiekimų su laivais radijo ir įvairaus dydžio laiveliais.

Libano prezidentas Amin Gemajel, pasitaręs su savo bendradarbiais, oficialiai panaikino praeitais metais pasirašytą susitarimą su Izraeliu. Gemajelis negali paskelbti jokio nutarimo, nes gerai ginkluotos sijitų jėgos užėmė ir kontroliuoja Beiruto radijo stotį, kurią iki šio mėto naudojo prezidentas Gemajel.

Iki šio mėto prezidentas Gemajel nenorėjo nieko, skelbti apie sutarties su Izraeliu panaikinimą, bet įsitikino, kad tai sutarties yra didžiausioji klūta. Tada jis Sirijos vyriausybę ir karo jėgas. Sirija atsisakė taisyti, kol ta sutartis nebus panaikinta. Dabar sirijiečiai praneš savo poziciją Libano nepriklausomybės reikalui.

Sijitos, drūžai ir sijitų ginkluotos pajėgos sumažino spaudimą į krikščionių pozicijas Beirute.

Libano kariuomenė visiškai suiro. Iki šio mėto dar buvo kelios nedidelės karių grupės, gyvenusios žaliąją Bairuto liniją, bet dabar ir jų organizuotų vyrų nebėra.

Be šovinių likę Libano kariai stengiasi pasiekti izraelitų laikomą pietų Libano zoną ir prašo, kad Izraelio kariai duotų jiems globą. Jie nepasitiki drūžais bei sijitais. Jie liko be šovinių. Jie gynėsi nuo drūžų, kol turėjo šovinių. Paskutinius kelis šovinius naudojo Izraelio saugojamai zonai pasiekti.

Amerikos marinių vadovybė sustabdė ginklų tiekimą libaniečiams, kai įsitikino, kad jie nemoka ar nepajėgia taisyti ginklų.

Sijitai nujaucia, kur yra Gemajelio vadovaujama vyriausybė, todėl ir pradėjo ją šūpti. Marinių laiveliai negali privežti ginklų.

INDIJOJE SICHAI KELIA NERIMĄ

NEW DELHI, Indija. — Praeitą savaitę Indijos teismas nutėis ir pakorė vieną sichą už indo nužudymą. Indijos vyriausybė yra pasiryžusi baigti tarpusavies žudynes. Sichai turi teisę įtikinti kitaip galvojančius, bet Indijos vyriausybė neleidžia Punjabo provincijai atsiskirti nuo Indijos. Punjabas turi savivaldybės teises, bet Punjabo sichai neturi teisės žudyti Punjabe gyvenančių indų.

Teismas nutėis mirtį ir pakorė vieną sichą, bet neaprašė provincijos gyventojų. Atvykę Indijos kariuomenė gina provincijoje gyvenančius indus. Kilo aštrios kovos tarp kariuomenės ir sichų. Žuvo 13 žmonių, o 136 buvo sužeisti. Indira Gandhi pasakė, kad neeis jokiai provincijai atsiskirti nuo Indijos. Vieni turi toleruoti kitus ir taikiai gyventi.

— Sijitai praneš, kad panaikins Libano-Izraelio susitarimą. Izraelio ginkluotos pajėgos nesitrauks iš Libano.

— Sekr. Weinberger pareiškė, kad JAV mariniai išeis iš Libano dar prieš 30 dienų.

— Švento mienesi kardinolas J. Glomp buvo susitikęs su generolu J. Jankovskiu ir kalbėjosi penkias valandas. Tada jie sutarė bendradarbiauti.

— Iš Romos viceprezidentas Bush buvo sustojęs Parizuje ir pasikeitė nuomonėmis su prezidentu Miterandu.

— Černienka serga emfizema, todėl jam, atsisveikinant su J. Andropovu, kelis kartus pritrūko oro.

BELGAI UŽSISPYRĖLIUS KISA KALĖJIMAN

BRIUSELIS. — Belgijos policija praeitą ketvirtadienį suėmė Overijse miestelio merą ir tarybos narius.

Belgai turi teisę vartoti prancūzų ar flamandų kalbas. Kuri gyvena flamandų dauguma, tai vartoja flamandų kalbą, o kur prancūzų dauguma — tai vartoja prancūzų kalbą.

Bet visai netoli Briuselio, kur dauguma kalba prancūzškai, yra mažas miestelis, kuriame žmonės kalba flamandškai.

Brabando provincijos gubernatorius uždraudė vartoti flamandų kalbą, nes ten buvo tik vienas miestelis flamandų. Tada policijos vadas suėmė merą ir tarybos narius, nes jie nekalbėjo prancūzškai ir reikalavo, kad kalbėtų flamandškai. Kai meras nuvedė kalėjimą, tai miestelis suruošė protesto demonstraciją. Policijos vadas paleido merą ir suimtus tarybos narius.

ŠIAURĖS KOREJŲ NESITARS SU PIETIEČIAIS

TOKIO, Japonija. — Vakarišiaurės Korėjos radijas pranešė, kad šiaurės Korėja visiškai nesirengia tartis su Pietų Korėja.

Praeitą savaitę Pietų Korėjos atstovas nuvyko į Pjongjange ir pirmine šiaurės Korėjos valdos nesitrauks iš Libano.

— Sijitai praneš, kad panaikins Libano-Izraelio susitarimą. Izraelio ginkluotos pajėgos nesitrauks iš Libano.

— Sekr. Weinberger pareiškė, kad JAV mariniai išeis iš Libano dar prieš 30 dienų.

— Švento mienesi kardinolas J. Glomp buvo susitikęs su generolu J. Jankovskiu ir kalbėjosi penkias valandas. Tada jie sutarė bendradarbiauti.

— Iš Romos viceprezidentas Bush buvo sustojęs Parizuje ir pasikeitė nuomonėmis su prezidentu Miterandu.

— Černienka serga emfizema, todėl jam, atsisveikinant su J. Andropovu, kelis kartus pritrūko oro.

— Sijitai praneš, kad panaikins Libano-Izraelio susitarimą. Izraelio ginkluotos pajėgos nesitrauks iš Libano.

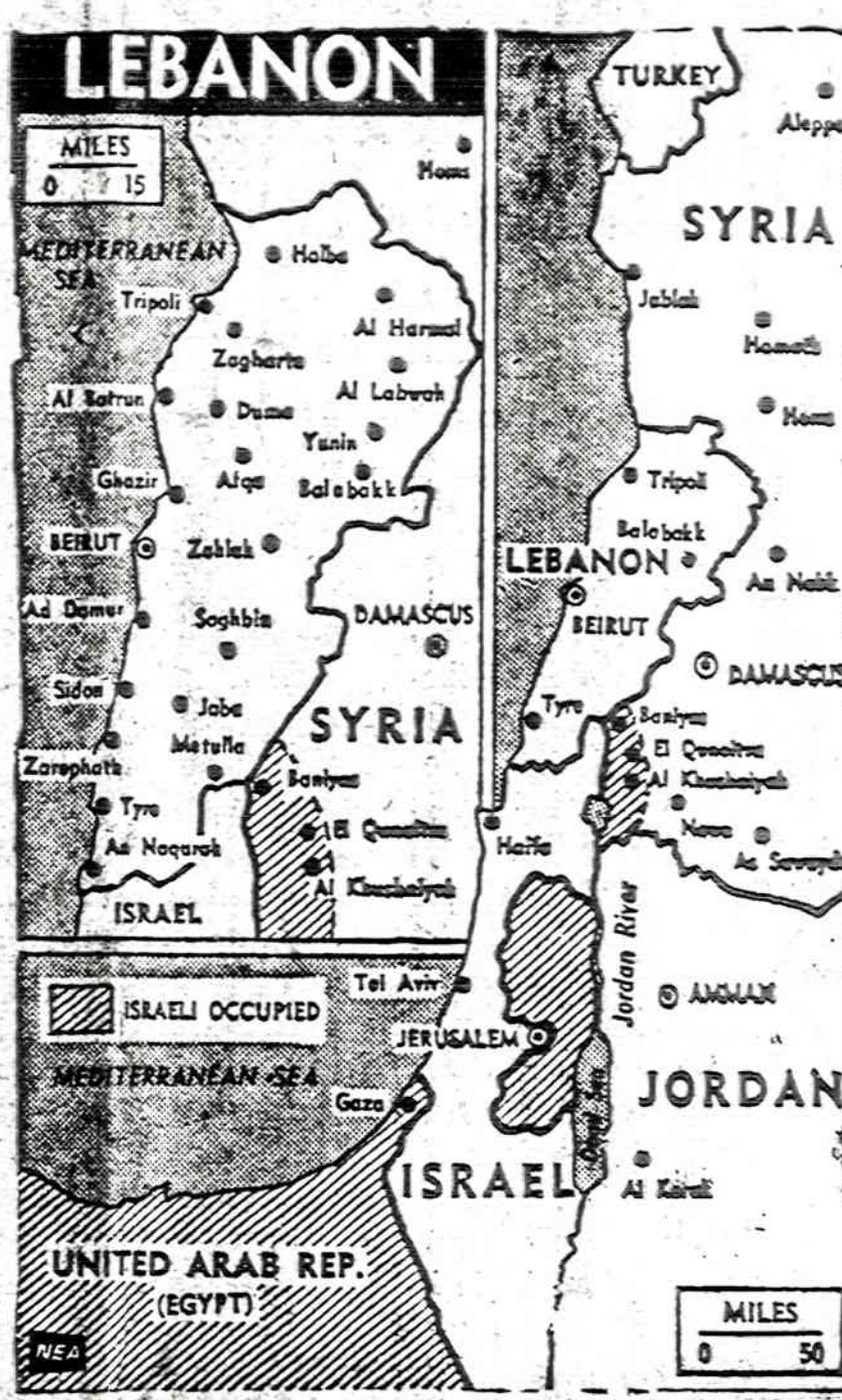
— Sekr. Weinberger pareiškė, kad JAV mariniai išeis iš Libano dar prieš 30 dienų.

— Švento mienesi kardinolas J. Glomp buvo susitikęs su generolu J. Jankovskiu ir kalbėjosi penkias valandas. Tada jie sutarė bendradarbiauti.

— Iš Romos viceprezidentas Bush buvo sustojęs Parizuje ir pasikeitė nuomonėmis su prezidentu Miterandu.

— Černienka serga emfizema, todėl jam, atsisveikinant su J. Andropovu, kelis kartus pritrūko oro.

— Sijitai praneš, kad panaikins Libano-Izraelio susitarimą. Izraelio ginkluotos pajėgos nesitrauks iš Libano.

Sijitai ir drūžai bando apsupti šiaurės Beirute likusius Amin Gemajelį ir jo bendradarbius.

SUDANE BALTAJAME NYLE NUSKANDINO 300 ŽMONIŲ

PALEIDO ARTILERIJOS ŠOVIUS I BARZAS, VEŽUSIAS KELEIVIUS

CHARTUMAS. — Sudano aukštumose, apie 450 mylių į pietus nuo sostinės, parliamzai veda kovą prieš dabartinę vyriausybę.

Partizanai pajėgė pakenkti dvim Sudano kariuomenės garnizonams. Jie užpuolė Ayod garnizoną, esantį tarp Baltojo Nylo ir Ugandos sienos. Kiek vėliau jie užpuolė Fangak garnizoną, esantį toliau į šiaurę. Sieną saugojantieji kariai gynėsi, bet maistininkai įsiveržė į garnizoną, padarė pasienio saugams daug žalos.

Užvakar partizanai nuo kalnų paleido kelių artilerijos šovinius ir praplaukiančias dvi baržas ir nuskandino 300 žmonių.

Si upė vadinasi Baltuoju Nylo, nes jos vanduo, tekdamas per baltus žemės klotus, neša baltą vandenį. Vanduo labai sraunus. Keleiviams labai sunku išsigelbėti, nes vanduo teka kalnuose praplautomis vagomis. Baltas vanduo atiteka iš Ugandos, o Mėlynojo Nylo vanduo teka iš Etiopijos.

Šios dvi upės susijungia netoli Chartumo. Baltas ir mėlynas vanduo susimaišo ir sudaro pagrindą Nylo vandeniui. Nylas, smėlyje padaręs S raidę, įteka į Egiptą. Nyla įteka daug upių ir upelių.

Egiptas padėjo Sudanui apvalyti maistininkus šiaurinėje teritorijoje, bet dabar partizanai veikia Baltojo Nylo srityje.

— J.T. Saugumo tarybai pirmininkauja Saich Navaz. Jis prašė visus pagerbti mirusį J. Andropovą. "didžiausią talkos šalininką".

P. AFRIKOJ ATSKIRIA JUODUS NUO BALŲ

MOGAPA, P. Afrika. — Pietų Afrikos vyriausybė saugumo ir kitokiais sumetimais pravedė įstatymą, kuris neleidžia juodaodžiams gyventi tame pačiame miestelyje ar kaime su baltais. Jau visas dešimtmetis valdžia įsako juodiesiems kraustyti iš baltųjų apgyvendintų kaimų.

Mogapa buvo paskutinis kaimas, kuriame gyveno balti su juoda. Vakarišiaurės saugumas suimti visus juodaodžius ir išvežti į kitą kaimelį. Ten jiems duota žemė, gaus visos priemonės įsikurti ir gyventi.

Juodieji patenkinti tokia įsakyta, nes jie gavo geresnę žemę negu turėjo. Pietų Afrikoje apie pusketvirtą milijono juodaųjų jau atskirta nuo baltų.

PRANCŪZAI NORI JUNGTI NIŲ TAUTŲ PARAMOS

NEW YORK, N.Y. — Prancūzija kreipėsi į J.T. Saugumo tarybą, prašydama suteikti skubią paramą Libanui. Prancūzai įtikinėjo Saugumo tarybos narius, kad Libanui reikia paskubomis pasiųsti paramą, jeigu norima išvengti didesnio konflikto, kuris bus sunkiau įkviduoti.

Prancūzų atstovas Luc de la Bar tvirtino, kad Beirute privalo įsikurti taika. Jis tvirtino, kad dabartinė padėtis — namų griovimas, turto nesiojimas — sukelia neapykantą ligiems metams.

— Amin Gemajel praeitą savaitę priėmė Saudi Arabijos pasiūlymą konfliktui baigti.

ROMOJE TERORISTAI NUŠOVĖ GENEROLĄ LEAMON R. HUNT

RAUDONOSIOS BRIGADOS TERORISTAI PALEIDO ŠOVĮ Į GALVĄ, KAI GRĮŽO Į NAMUS

ROMA, Italija. — Trečiadienį slysti į netoli esančią San Giovanni Raudonosios brigados teroristai nušovė JAV generolą Leamon Raymond Hunt. Jis vadovavo Jungtinių Tautų karių grupei, Sinajaus kalnuose saugojančiai kelius į Rytus.

Prieš porą metų Izraelis suteikė grąžinti Sinajaus pusiasalį Egiptui, jeigu bus leista izraelitams ar tarptautinei karių grupei saugoti Egipto kelius, vedančius į Rytus. Egipto kariai tais keliais jau vieną kartą įsiveržė į Izraelį. Izraelitai nenorė, kad egiptiečiai antrą kartą įsiveržtų.

Gen. Hunt žinioje buvo 3,100 karių, 1,200 sudarė amerikiečiai, o kitą dalį sudarė kiti 10 tautų kariai.

51 metų karys paskutiniu metu tarnavo Valstybės departamente. Jam reikėjo susipažinti su pagrindiniais dėsiais santykiams tvarkyti su kitomis valstybėmis. Pasakojama, kad žuvis karys buvo diplomatas. Jam reikėjo tvarkyti santykius su Izraeliu, su Egiptu, santykiuoti su kitomis valstybėmis, kurių kariai sudarė saugybines grupes.

Sinajaus kalnuose, truputį toliau nuo kelių, vakarinėje pusėje pastatyti kareiviai su grais žiūronais, o rytinėje pusėje įrengtos kareivijos.

Diplomatas Hunt dažnai būdavo Romoje. Ten turėjo visą butą, automobilį. Trečiadienio vakare, jam įsukus į kiemą, du vyrai paleido kelis šūvius į automobilio užpakalinį langą, ir pataikė Huntui į galvą.

Sužeistas L. Hunt nuvežtas į ligoninę

Sužeistas diplomatas tuojau buvo nuvežtas į San Eugenio ligoninę, kur jam suteikta pirmoji pagalba. Atrodė, kad atsigaus, todėl nutarta tuojau jį paleisti.

Sužeistas L. Hunt nuvežtas į ligoninę

Sužeistas diplomatas tuojau buvo nuvežtas į San Eugenio ligoninę, kur jam suteikta pirmoji pagalba. Atrodė, kad atsigaus, todėl nutarta tuojau jį paleisti.

— Prez. Reaganas labai patenkintas Černienkos žodžiais. Pirma išpuolis tikrai geras.

— Viceprezidentas G. Bush sustojo Romoje ir nuvažiavo į Vatikaną pasimatyti su popiežiumi Jonu Pauliumi II.

— Sijitai praneš, kad panaikins Libano-Izraelio susitarimą. Izraelio ginkluotos pajėgos nesitrauks iš Libano.

— Sekr. Weinberger pareiškė, kad JAV mariniai išeis iš Libano dar prieš 30 dienų.

— Švento mienesi kardinolas J. Glomp buvo susitikęs su generolu J. Jankovskiu ir kalbėjosi penkias valandas. Tada jie sutarė bendradarbiauti.

— Iš Romos viceprezidentas Bush buvo sustojęs Parizuje ir pasikeitė nuomonėmis su prezidentu Miterandu.

— Černienka serga emfizema, todėl jam, atsisveikinant su J. Andropovu, kelis kartus pritrūko oro.

— Sijitai praneš, kad panaikins Libano-Izraelio susitarimą. Izraelio ginkluotos pajėgos nesitrauks iš Libano.

— Sekr. Weinberger pareiškė, kad JAV mariniai išeis iš Libano dar prieš 30 dienų.

— Švento mienesi kardinolas J. Glomp buvo susitikęs su generolu J. Jankovskiu ir kalbėjosi penkias valandas. Tada jie sutarė bendradarbiauti.

— Iš Romos viceprezidentas Bush buvo sustojęs Parizuje ir pasikeitė nuomonėmis su prezidentu Miterandu.

— Černienka serga emfizema, todėl jam, atsisveikinant su J. Andropovu, kelis kartus pritrūko oro.

— Sijitai praneš, kad panaikins Libano-Izraelio susitarimą. Izraelio ginkluotos pajėgos nesitrauks iš Libano.

— Sekr. Weinberger pareiškė, kad JAV mariniai išeis iš Libano dar prieš 30 dienų.

— Švento mienesi kardinolas J. Glomp buvo susitikęs su generolu J. Jankovskiu ir kalbėjosi penkias valandas. Tada jie sutarė bendradarbiauti.

KALENDORIUS

Vasario 17: Donatas, Jurgita, Valdas, Vilius, Tormekis, Gilius, Salve.

Saulė teka 6:46, leidžiasi 5:26.

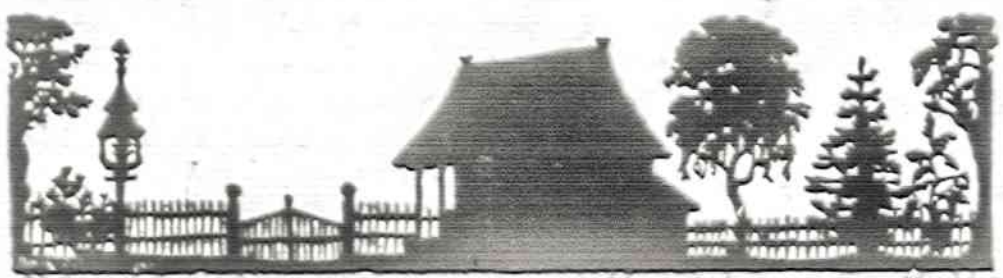
Oras šiltas, lietus, šviesa.

Pierre Trudeau

Pierre Trudeau yra įsitikinęs, kad Černienka tikrai nori taikos su Amerika ir kitomis pasaulio valstybėmis. Kanados premjeras Černienka padarė labai talkaus žmogaus išpuolį.

APLINK MUS IR MŪSŲ NAMUS

Naudingi patarimai ir įdomūs dalykai

KUR LAIKYTI SKALBIMO MILTELIOUS

Skalbimo miltelius nelauki-
nais virtuvėje, kad nepatektų jų
į maisto produktus. Be to, dau-
gelis produktų labai sugeria mil-
telių kvapą.

Skalbimo miltelių dėžės ge-
siausiai laikyti uždarytoje gele-
žinėje, plastikinėje ar stiklin-
inėje spintelėje ar dėžėje. Smul-
kiausios miltelių dalelės, pa-
tekusios į orą, gali sukelti kvė-
pavimo takų gleivinės suerzini-
mą, nemalonių gerklės persėji-
mą, o jautresniems žmonėms ir
elerginę reakciją — stiprią slo-
gą, kosulį, čiaudėjimą.

Rekomenduojama skalbimo
miltelius laikyti gerai vėdinan-
čioje patalpoje — galima ir san-
delinėje, tik kuriame nelaiko-
mas maistas, bet jokių būdų ne
virtuvėje. Prie miltelių netur-
i priieiti vaikai.

VAISIAI

Vaisiai geriausiai valgyti švie-
ži ir nelupei. Jeigu vaisius ten-
ka piauštyti ar nulupti, o dele-
tai daroma nerūdijusių peiliu.

Vaisių salotas paruošiamos iš
vienos rūšies arba įvairių vaisių.
Žalius vaisius galima maišyti su
apvėtiniais. Kaip priedai prie ža-
lių vaisių tinka vanilinis pada-
žas, vynas, cukrus, malti grai-
kiški riešutai, grietinė. Jeigu
vaisius smulkiname, tai greitai
sudeži ir priskoniui. Salotas
geriausia tik prieš valgį ir jį ne-
palikti kitai dienai, kad patektų
šio mažiausio oro ir neprazūtu vi-
šamini.

DARŽOVĖS

Gūžiniai arba žiediniai kopū-
stai, burokėliai, salierai, porų la-
peliai užpilami verdančiu van-
deniu ir palaikomi 10 min. Nu-
tinkus užpilti antrą kartą van-
deniu ir pavirti, kol suminkštės.
Lik trumpli, kad neprazūtu vita-
minai. Paskui paimti truputį
viesto su miltais pakepinti ir
pilti vandens, kuriame virė dar-
žovės, idėti krapų, citrinos sul-
čių, cukraus, druskos ir sumai-
šius valgyti su bulkute ar su ki-
tokia duona.

Kodėl metę rūkyti pradeda riebėti?

Dr. Eugene Scheiman rašo,
kad mokslui pasisekė išaiškinti,
dėl ko žmonės, kurie meta rūky-
ti, tuojau pradeda storėti, riebe-
ti ir sunkėti, taip pat nustate,
kaip reikia laikytis norint to vis-
to išvengti.

Rūkymas, jie sako, ne tik ga-
dina kūno ir plaučių kraujui in-
dėlis, nebekeičiant apie sugedi-
mus burnoje ir gerklėje, bet
taip pat pažeidžia smegenyse
esamą mechanizmą vadinamą
"appetatu".

"Appetatas" yra toks mecha-
nizmas, kuris žmogui "pasako",
kuomet jis yra gėnatina paval-
gyti. Kai tas aparatas nikotino
aužalojamas, jis nebegali valgan-
tiam žmogui duoti ženklo, kad
"padek sauksit" ir toks žmogus
suvalgo daugiau negu jam reik-
ia.

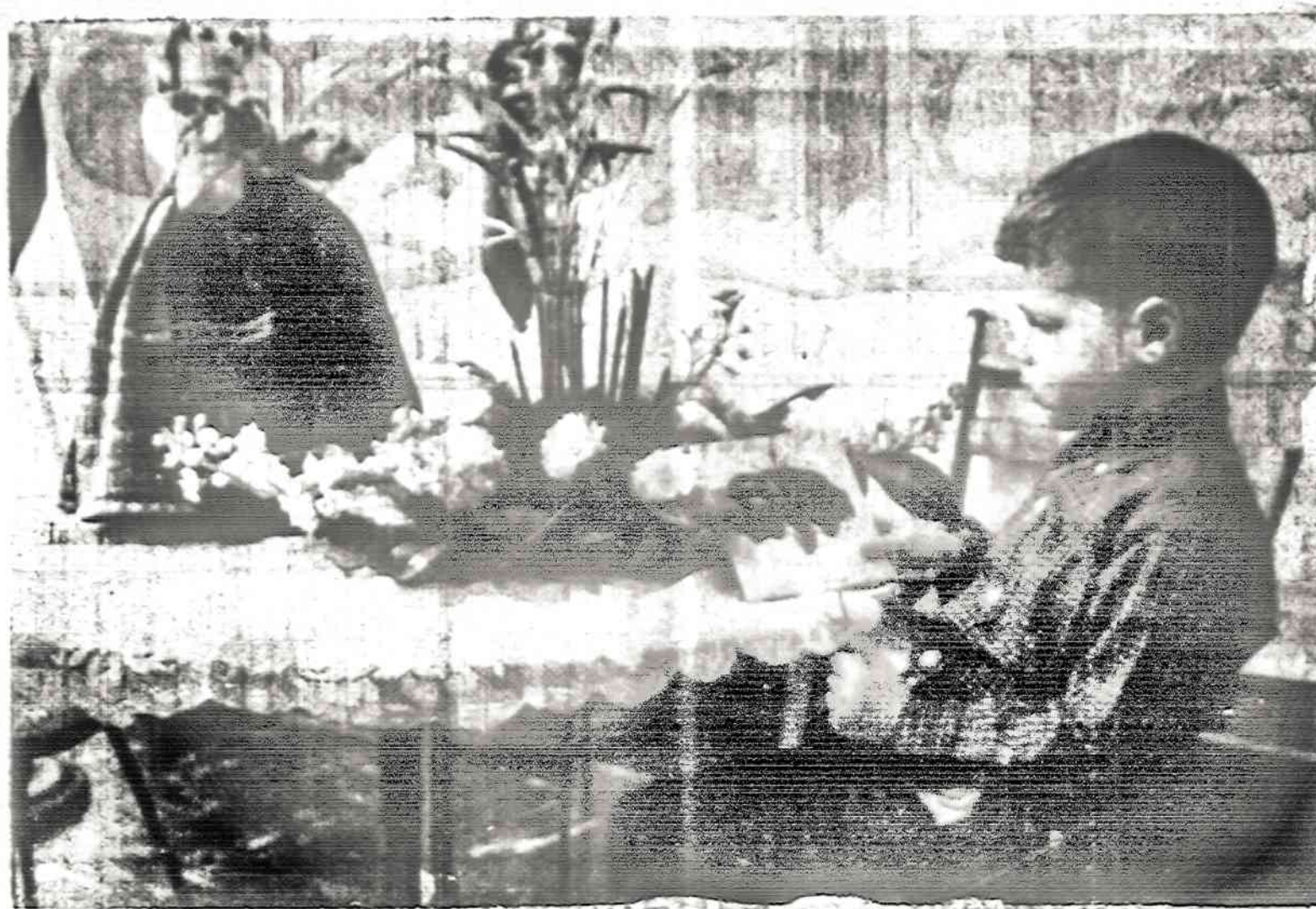
Kaip išvengti sunkėjimo nu-
netus rūkyti, daktarai patariai:
1) Valgyti proteinais turin-
tą maistą ir priedams vartoti
daug mažiau kalorijų turinčių sa-
dūčių.

2) Turėti su savim žemo ka-
lorijų kiekio saldinių, (be cuk-
aus lemozinų) ir juos čiulpti,
kai pajunti norą valgyti, ypač,
kai esi pats netoli šaldytuvo su
maistu.

3) Pradėti tvarkingai mank-
štintis ir.

4) Susiviesti mėgiama užsi-
nimą, kad įsigilint ir darba ga-
tėtum pamiršti valgi.

Mediniai sauskelės, lėkštės ir
daržovių dubenėliai reikalauja
specialios priežiūros. Daugeliu
atveju — pakanka juos nuvalyti
popieriniu rankšluosčiu, pamir-
kyti šaltame vandenyje. Jei
reikalinga, tai plauti tik drung-
name vandenyje. Visais atve-
jais medinius indus reikia rū-
pestingai nusausinti ir duoti
jiems išdžiūti. Niekuomet me-
diniuose induose nelaikyti pie-
no. Likę lėkštės ir maisto kvapas
panaikinamas drungno vandens
ir sodos mišiniu. Jei indai pra-
randa blizgesį, reikia jų pavir-

Montessori mokykla

Estų tautiško atbudimo žygiai

Estijos nepriklausomybės paskelbimui
1918. II. 24 atminti

Estai, kaip ir mes, lietuviai, E-
esti Postimees Tartuose, Saka-
ligi Didžiojo karo buvo rusų pa-
la Viljande; čia įvyko pirmoji
vergiti. Estų tautos atbudimas
prasidėjo po 1861 m. žemės re-
formos, paleidimo valstiečių iš
baudžiavos. Pirmieji darbai sto-
jo prasigvenę ūkininkai, reika-
laudami jų ekonominį būvį pa-
gerinti. Labiausiai jie buvo ne-
patenkinti privilegijuotąja val-
dancija, aristokratija, vokiečių
dvarininkais. Ūkininkų reikala-
vimai įgavo tautiško pobūdžio.
Antrieji darbai stojo estų mies-
tiečiai (apatininkai, tarpauto-
ai ir kit.), čia skleistis tautines
dėjas. Bet veikliausi buvo liau-
dies mokytojai. Šieji aiskiai iš-
dėstė tuos uždavinius, kuriuos
liaudis neaiškiai, beveik nesą-
moningai tik jautė jautė, jie iš-
nešiojo tautines idėjas po visus
krašto kampelius. Visų pirma ir
giliausiai įleido šaknis tautinė
mintis Viljando apskrity (pieti-
nėje Estijoje), nes čia ūkininkai
buvo labiau prasigvenę, todėl
galėjo daugiau šviestis.

Čia pradėti pirmieji tautiniai
darbai ir išleisti įtakingi atbu-
danciojo susipratimo laikraščiai:
Perno Postimees Pernavoje.

šiu patrinti švelniu stiklo popie-
rium ir suvilgyti šerminiu alie-
jum. Jei indas yra naujas ir nie-
kuo nedžystas, reikia jį paker-
totinai išpilti mineraline alyva,
kad jis blizgėtų.

Magdalena Šulart

žinei estų literatūrai dar didelė
įtakos turėjo vokiečiai, bet tade
ji buvo jau tautiškesnė, neatski-
lusi nuo tautos gyvenimo, ku-
riam ji turėjo įtakos.

1857-1861 m. buvo išleista es-
tiškai ir vokiškai Fr. R. Kreutz-
waldso poema "Kalevipoeg", ku-
ri čia ugdyti tautinę mintį ir
liaudį auklėti, kuri, galima sa-
kyti, pradėjo naują laiko tarpą
estų literatūroje. Ši poema pa-
rodė romantiškojo praeityje bir-
vus estų tautą vieningą ir nepri-
klausomą, ji (poema), stipria
tautiškai žadindama ir senąją
nepriklausomybę primindama,
išjudino susnūdusius buvusius
baudžiauninkus ir sąmoningą
tautos gyvenimą ir paskatinę
kurti tautišką dabartį ir ateitį.

Greta Kreutzwald atsidarė
žymių lyrikų: Fr. Kuhlbars, L.
Koidula, M. Veske, A. Reinwal-
das, kurie daugiausia rašė tautą
žadinančiais motyvais. Jų lyrika
jaudinanti, įtakinga, pilna jėgos
dainuojanti apie laimingą tauti-
šios senovę, apie nelaisvės sun-
kius metus ir pagaliau apie išsi-
vadavimą iš jos, apie laisvę ir
tautos laimėjimus.

Tuo pačiu metu išaugo estų
drama ir proza. Žymiausias pro-
zininkas J. W. Jansenas daug
rašė linksmy, pamokomų iš kai-
mičių gyvenimo apsakymėlių
kuriais stegėsi sukelti kaimiečių
norą skaityti, o skaitymais juo
pralavinti, jų akiratį praplėsti.
Tam pačiam tikslui leido su ve-
dama tautine mintimi pasako-
jimų apie medžiaginę ir dvasinę
valstiečių pažangą. Janseno ke-
liais nuėjo ir jaunesnieji rašy-
tojai.

Didelį vaidmenį atliko estų
tautos atbudime periodinė spau-
da. Jau XIX a. pirmoje pusėje bu-
vo mėginta įsitaisyti savą perio-
dinę spaudą, bet tada jai dar ne-
sisekė, neilgai ji teišsilaikydavę
ir tautiniams siekimams neturėjo
reikšmės. Viskas kitaip vir-
to, kai J. W. Jansenas 1857 m.
išleido tautišką "Perno Posti-
mees", kuris ūmu laiku rado
daug skaitytojų ir padėjo pa-
grindą periodinei estų spaudai.

Tas pats Jansenas 1864 metais
ėmė leisti savaitraštį "Eesti Pos-
timees", kuris tapo vadovaujan-
čiu pirmuoju estų laikraščiu, la-
bai daug padariusiu estų tauti-
kajam susipratimui. Jis pirmas
ėmė viešai kalbėti apie "estų
tautą", bet ne apie vietinius gy-
ventojus, kaip kad ligi tol buvo
daroma. Jis dar nenustatė aiš-
kios politinės programos, bet
jau padėjo pagrindą tautinei
ideologijai ir nurodė kelią toli-
mesniais tautiniam darbu, o
visa tai turėjo žadinančios ir
aukštelios reikšmės tauti-

Neestiskos kilmės rašytojai es-
tų literatūrai žuvo. Savų tikrų
estų rašytojų, sutapusių su sa-
va aplinka, atsirado tik XIX a.
vidury, kada jau prasidėjo estų
tautiškasis susipratimas. Nors
tautiškojo atbudimo metu gro-

Laimingos vaikystės dienos

Palaimintas laikas vaikystės dienų,
kad jų aš dar kartą turėčiau!
Dar, rodos, su noru — dėl jų tik vienu —
gyvenimą antrą pradėčiau!

Palaiminti žmonės! Aukštiniai sapnai
atrodo vaikams tikrenybė!
Bet jie nebegrįs niekuomet, amžinai,
vaikuose tik jų puikybė!

Sapnuoja žvaigždutė — lyg būtų gyva,
sapne su gražule ji šneka.
Kitėja graži ir gražesnė spalva,
sidabro upeliai sapne tyliai teka.

Užaugęs ramybės tokios nesulauks,
sapnuos nebepais — kaip vaikystėj.
O dienas vaikystės kiekvienas praaugs.
Branginkite puikią vaikystę!

Aš mintis ir jausmus, šičia, jaučiu —
matydamas būrį vaikelių,
drauge su kuriais malonumo turiu
žiūrėti į pulką drugelių.

Drugeliai — tai gyvi vaikučiai maži,
su muzika kartu jie šoka.
Vaidenasi pieva man šviesi, graži.
Šokėjai tie širdį sužadinti moka.

Ir rodosi man, kad aš pats gyvenau —
kaip tikras, be rūpesčio jokio drugelis.
Su džiaugsmu į šviesų pasaulį einu —
drąsus, kaip... mažutis vaikelis!

Laimingos dieneles vaikystės brangios!
Visur tik auksuotos ir žydrios pėdangės.
Vaikystės nepirkti turtai nevalios, —
ji kainos neturi — jos dienos perbrangios!

Gyvenkite kilmės, mažučiai vaikai,
kaip scenoje matoma gyva svajonė!
Taip jausti tegali tik jūsų laikai,
tik jums suteikta ta malonė!

Palaimintas laikas vaikystės dienų,
kad jų aš dar kartą turėčiau!
Dar, rodos, su noru — dėl jų tik vienu —
gyvenimą antrą pradėčiau!

Alfa

EDY

nam sąjūdžiui. Jo nuomone, es-
tų tautiniam ir kultūriniam
sąjūdžiui gali turėti reikšmės
tik turtingesnieji valstiečiai ir
jų savivaldybės, todėl šiuos rei-
kia lavinti, reikia veiklesniu-
sius įtraukti į darbą kaime,
duoti jų darbu nurodymų, o sa-
vam žemės ūkiui pagerinti ūki-
ninkai turi jungtis, įsigyti dau-
giau žemės, net samdininukus
tam reikalui visai pavergti.
(Bus daugiau)

ROTACINĖ OFSETO MAŠINA

Rytų Vokietijoje nupirka ro-
tacinę ofseto mašiną. Ją jau pra-
lėtas spausdinti "Valstiečių laik-
aštį". Šių metų pabaigoje nu-
matoma ofsetu spausdinti taip
pat Vilniaus miesto ir rajono
laikraščius.

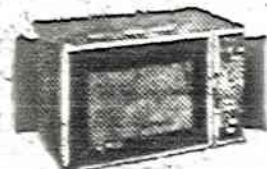
PAKILŲ ALGOS

"Tiesos" duomenimis, respu-

blikoje darbininkų ir tarnautojų
vidutinis mėnesinis darbo už-
mokestis sudarys 181 rublį, o ko-
lik turtingesnieji valstiečiai ir
jų savivaldybės, todėl šiuos rei-
kia lavinti, reikia veiklesniu-
sius įtraukti į darbą kaime,
duoti jų darbu nurodymų, o sa-
vam žemės ūkiui pagerinti ūki-
ninkai turi jungtis, įsigyti dau-
giau žemės, net samdininukus
tam reikalui visai pavergti.
(Bus daugiau)

ROKISKĖNŲ SCRIAI

Rokiškėnų gamina gardžius sū-
rius. Jų sūriai turi didelę pa-
klaušą ir respublikoje, ir užsi-
enijoje. Maskvos parodoje sūrių
meistras J. Kartenis buvo apdo-
vanotas automobiliu "Moskvi-
čiui".

EASIER WAYS WITH MICROWAVES

This crisp nip of fall is in
the air, and it's time to trade
those cool summer salads for
heartier, hot meals. Since you
may be just as busy this fall
as you were this summer, rely
on your microwave oven for
nutritious meals that won't
monopolize your time. Savory
Cheek Roast and Cheesy Herb
Loaf, from the Whirlpool mi-
crowave oven cookbook, are
family pleasures that need only
a tossed salad and instant
pudding.

SAVORY CHEEK ROAST

(shown)

- 3 tablespoons all-purpose flour
- 1 tablespoon brown sugar
- 1 teaspoon salt
- dash pepper
- 1/4 teaspoon dry mustard
- 1/2 cup catsup
- 1/2 cup water
- 2 tablespoons Worcestershire sauce
- 1/2 teaspoon thyme
- 2 1/2-pound beef cheek roast
- 1 onion, sliced
- 1 green pepper, sliced

In bowl, combine flour,
brown sugar, salt, pepper, and
dry mustard. Stir in catsup,
Worcestershire, and wine-
gar. Place roast in 12x8x2-
inch baking dish. Pour catsup
mixture over roast. Cook, cov-
ered, at medium for 45 minutes.
Give dish a half turn. Add
onion and green pepper. Cook,
covered at medium for 30 to 45
minutes or till tender, giving
dish a half turn once. Stir fat
from pan juices and pass with
sauce. Serves: 6.

CHEESY HERB LOAF

- 4 slices bacon
- 2 1/2-cups part-skim cream cheese
- 1/2 cup (6 ounces) shredded natural cheddar cheese
- 1/2 cup (6 ounces) shredded Monterey Jack cheese
- 1 teaspoon dry mustard
- 1/2 teaspoon milk
- 1 egg
- 1 tablespoon stripped parsley
- 1 tablespoon stripped chives
- 1 loaf French bread

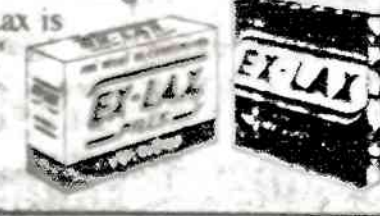
On paper plate, layer bacon between paper toweling. Cook at
high for 4 minutes. Crumble bacon and set aside.
Thaw cream cheese and place in small mixer bowl. Heat 2
minutes at low or till softened. Add chives and dry mustard.
Beat milk in 1-cup glass measure at high for 15 seconds. Pour
into cheese mixture. Beat till fluffy. Beat in egg. Stir in parsley,
chives, and bacon. Cut French bread in 1-inch slices, cutting to
but not through bottom crust. Spread with cheese mixture. Place
loaf on waxed paper. Cook at high for 1 1/2 to 2 minutes or till
browned through. Serves: 8.

MICRO TIP: A great many recipes start with cooking onions
or celery in butter till tender. In the microwave oven, it's as easy
as 1-2-3. Just combine the chopped vegetable with the melted
butter in a casserole and cook, uncovered at HIGH for 2 to 3
minutes. Stir once about halfway through to coat all the
vegetables.

For constipation relief tomorrow reach for EX-LAX tonight.

Ex-Lax helps restore your system's own natural
rhythm overnight. Gently. Dependably. Try it tonight.
You'll like the relief in the morning.
Chocolated or pills, Ex-Lax is
"The Overnight Wonder."

Read label and follow
directions.
© Ex-Lax, Inc. 1982

Nuo 1914 metų

MIDLAND FEDERAL SAV-
INGS aptarnauja laimimo ir
namų paskolų reikalus visos
mūsų apylinkės. Deklamė
jums už mums parodytą pa-
sitikėjimą. Mes norėsim bū-
ti jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos aptarnavimas
iki \$100,000.

2637 W. 49th STREET
Chicago, IL 60629
Tel. 925-7400

8929 SO. HARLEM AVE.
Bridgeview, IL 60455
Tel. 598-9400

MIDLAND
FEDERAL
SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION

4040 ARCHER AVENUE
CHICAGO, IL 60632
PHONE 254-4470

SLA RUOŠIASI MINETI 100 METŲ SUKAKTĮ

(Tęsinys)

Susivienijimo konstituciją Lietuvos kaimo Balse paskelbdamas šliūpas rašė: "Kaip krikščionybės pradžioje krikščionys savo turtus atiduodavo visų naudai ir šelpė ligonius, neturtingus ir našticius, taip šiandien mes, lietuvininkai, atiduodame tik menką savo turtų dalelę, rūpindamiesi pagelbėti vieni kitiems ir pakelti savo tautystę. Nickas neabejoja, kad šiuo seniai tokiu susivienijimu įsteigti reikėjo, bet, galėk Dieve, mes, lietuvininkai nesupratome tokio darbo naudos. Užtat dabar atbuskime ir visi glauskimės į vieną kuopą. Darykime vieną Susivienijimą, nors tūli, norėdami lietuvininkus apgauti, stengiasi juos perskirti".

Buvo nutarta ir antrąjį Susivienijimo Seimą suaukšti. Šeštadienį, 1887 m. rugpjūčio 14-15 d. Atvyko šeši atstovai, rodos, jau nuo kuopų, nes Astramskas draugijų nebeįvardina:

Baltimore, Md.: Ignas Bubelis. New York, N. Y.: Jonas Šliūpas (V. Dziankauska atvykusi su klauzula). Shenandoah, Pa.: M. J. Andriukaitis, Sebastijonas Mockaitis, Jurgis Naujūnas ir Pranas Sabrinskas.

Organizacija, matyti, protokolų knygos dar neturėjo, nes Astramskas pasakoja: "Centro raštininkas Vincas Juodokis perskaitė protokolą ir konstituciją iš praėjusių metų Lietuvos Balso; abu buvo primti be jokios atmainos". Kitų Centro Valdybos narių buvimą (pirmininko Paseckio ir išdalininko Miliausko) Astramskas nutyli.

Centro Valdybos vardu Jonas Šliūpas pateikė Seimui, raportą apie organizacijos stovį. Atrodė, jis buvo Susivienijimo veiklos ašis, prie kurios dirbė ir sekretorius bei išdalininkas. Sakė, Susivienijimas turis kuopas Baltimore, New York, Philadelphia ir Shenandoahyje. Susidomėjimas, tačiau plito ir kitose lietuvių kolonijose. Chicagoje Jono Griniaus suorganizuota Lietuvos Varpo draugija pareiškė norą įsirašyti, bet "Clevelando, Wilkes Barre's, Waterburio, Mt. Carmelio, Shamokino ir Mahanoyaus lietuvininkai prisirašyti at-

dėjoja, norėdami pirma įsitikinti, kad Susivienijimas iš tikrųjų yra naudinga organizacija". Astramskas čia pastebi: "Kaltas gal buvo ne tiek žmonių nepatikėjimas, kiek stoka veikėjų, kurie būtų aiškiai Susivienijimo naudą ir raginę rašyti". Reikia turtinti, kad šliūpo Lietuvos Balso balsas neturėjo nei 300 skaitytojų, o jis pats neturėjo nei finansų nei laiko pavažinėti po kolonijas agituoti ir aiškinti Susivienijimo naudą. Tokie padėtyje buvo ir kiti valdybos nariai.

Seimui vesti pirmininku buvo švinktas habimoriets Ignas Bubelis. Buvo gauti du laišukai. Vienas baltimoriečiai reikalavo, kad Susivienijimas savo pinigų kirtų pastatyti lietuviams bažnyčią su mokykla, o kitame Waterburio J. Strimas įrodinėjo būtinumą lietuvių pažangai ir kultūrai gerų mokyklų. Šiam klausimui praleista gana daug pirmojo posėdžio laiko ir atsivairuotomis išsiskyrė: vieni stovėjo už bažnyčios, kiti už mokyklos statybą. Šliūpas pateikė kompromisą, kad reikia bažnyčios Shenandoahyje, bet greta jos reikia ir mokyklos. Patarė suaukšti antros dienos vakarą viešai susirinkimą, kuris išaiškintų senadoriečių bažnyčios statymo svarbą. Tie patie tai šian dienai teiznomė.

Turbūt, šliūpas pateikė ir finansinį raportą, nes sužinojome, kad Susivienijimui priklausė 173 nariai, sumokėję merinių ir įstojo mokesčių \$203.11. Kuopą Baltimoreje turėjusi 27 narius ir Centrai prisiuntė \$65.80. Shenandoah kuopos 78 nariai prisiuntė \$89.60, o iš Vytauto draugijos susilaukta \$20.30. New Yorko kuopa turėjo 37 narius ir prisiuntė \$40.35. Philadelphia kuopa seimą praleido tyloje. Vėliau patirta, kuopos išdalininkas, A. Škema, kažkodėl galvojo, būk Susivienijimas neturėtų suirsių, todėl planavo pasisavinti \$98, bet M. Valincius seimu 1887 m. rugsėjo 25 d. (mėnesis po seimo) pinigus atgavo Susivienijimui.

Antrą dieną vėl posėdžiauta po pietų. Buvo perskaitytas laiškas iš Paryžiaus lietuvių želmens draugijos, prašiusios paramos paskleisti datį 20,000 išleistų loterijos bilietų paremti lie-

M. ŠILEIKIS

Saitos žiemos vaizdas

tuvių literatūrą. Ši draugija suorganizavo tais pačiais metais kaip Susivienijimas (1886). Ją įkūrė Lietuvos Balso bendradarbis Mykolas Akelaitis, išvykęs iš Lietuvos po 1863 metų sukilimo. Draugijos tikslas buvo apjungti Prancūzijos lietuvių ir "išlaikyti lietuvių kalbą bei visuomenę". Draugija gyvavo iki 1915 metų.

Šiame antrame Seime buvo išrinkta Centro Valdyba šie: Stasys Mačys — pirmininkas, Ignas Bubelis — vicepirin., Jonas Šliūpas — raštininkas, M. J. Andriukaitis — rašt. padėjėjas, Jonas Meldazis — kasininkas, Pranas Sabrinskas ir Jurgis Naujūnas — kasos globėjai.

Susivienijimo, trečiojo Seimo istorija gana liūdna. Astramsko žodžiais, į šaukiamą Pittstone, Pa., 1888 m. rugpjūčio 16-17 d. Seimą, nors "Dauguma laukė daugelio svečių", bet "Atvažiavo tik J. Šliūpas ir dar du lietuvininkai iš Wilkes-Barre, Pa. Susivienijimas jau buvo numiręs ir šliūpa, arvažiavęs Seimui, galėjo jį tik palaidoti".

Seimui neįvykus, buvo suruoštas Pittstone lietuvių praktikos, į kurias, sakoma, atsilankė apie 500 žmonių. Į jas atsilankė tik keli "brolių Juozo padedamas, valgomu daiktų krautuve įgijęs Tamas Paukštis, kuris 1889 m. tapo Susivienijimo nariu ir du kartus (1901—1904 ir 1914—1928)ėjo SLA išdalininko pareigas, kuriu metu Susivienijimas išaugo

iki 20,289 narių su \$1,349,642.11 turto.

Abejotina, ar šliūpas tą valandą iš tikrųjų jautėsi laidotuvių direktoriu savo suorganizuotam Susivienijimui. Tiesa, tuo metu gyveno sunkų įsikūrimą Shenandoahyje po nelengvosio persikraustymo iš New Yorko (1888 m. kovo mėn.) su Lietuvos Balso spaustuve ir seima. Mėnomoje Amerikos lietuvių "sostinėje" vienerius metus pagyvenęs, paskelbė nusivylimą to meto Amerikos lietuvių visuomeniniu gyvenimu ir pareiškė, pasitraukęs iš lietuviškojo pasaulio "parodavietės" sukurti ramų gyvenimą, išeiti gydytojo mokslus Marylando universitete.

Shenandoahyje gyvendamas, prieš Seimo "laiduves", šliūpas Lietuvos Balse (1888 m. birželio 23) nusišundė, kad niekas Susivienijimo reikalais nerūšas. Priekaištą pakartojo liepos 7, o liepos 30 paragino kuopas išrinkti delegatus į trečiąją organizacijos Seimą, kuri rugpjūčio 23 paskelbė susirinkti Pittstone ir posėdžiauti dvi dienas, rugsėjo 16-17. Tokie pareiškimai nesiderina su Susivienijimo laidojimu.

Dėl šaltinių neprieinamumo šiandien sunku tiksliai nustatyti, kodėl kuopos delegatų neišrinko. Nicholas kaimelyje ties Shenandoah net suorganizavo naują kuopą Kestučio vardu, kurios pirmininku buvo M. Ročkus, sekretorius Juozas Mockaitis.

maitis Šernas — Lietuvos Chilymą finalinį pretendentų mačą dėl pasaulio šachmatų čempiongoje.

Amerikoje šliūpo laikraščio no karūnos surengti Vilniuje. Bendradarbiais buvo: kun. A. Varžybos prasidės kovo 9 d. Pivarnagis, M. Juška, M. Martišauskas, K. Žalagiris, J. A. Višteliauskes (Argentinoje), Antanas Jurgelaitis, K. Masonis, M. J. Andriukaitis, L. Šliūpienė, P. Paseckas, M. Valincius, V. Senkus, J. Danisevičius, Jonas Skritulskas, P. J. Kimsaitis ir Lukauskas. Kuris jų rašė apie Susivienijimą ir ką rašė — kol kas nežinoma.

Po Susivienijimo įkurimo L. Balsas 1887 metais turėjo 38 bendradarbius, o konkurentė Vienybė Lietuvininkų tik 4. Sekančiais metais (1888) L. Balsui bendradarbiavo 21, Vienybei 9. Iš New Yorko priverstas Balsą perkelti į Shenandoah, šliūpas jį 1889 metų buvo mėnesį uždarė. Susivienijimas neteko nuosirdaus "garso".

(Pabaiga)

Maskva sulinka su pasiūlymu pasiūsti Jungtinių Tautų ginkluotą pajėgą į Libaną, bet reikalauja, kad pirmą JAV marinal išplauktų.

PAVERGTOJE TĖVYNEJE

K. DONELAIČIO PARODA

Valstybinėje respublikinėje bibliotekoje vyksta paroda, skirta paminėti K. Donelaičio 270-tą gimimo metinę.

SACHMATŲ FINALAS — VILNIUJE

Tarptautinė šachmatų federacija (FIDE) patvirtino tarybinės šachmatų federacijos pasiū-

MAŽI PRIMILŽIAI

Praėjusiais metais žemaitės kolūkyje iš kiekvienos karvės primėžta tik po 2340 kilogramų pieno — 8 kg. mažiau negu 1982 m. Tai mažiausias primilžis Ukmergės rajone.

EISMO NELAIMES

1983 gruodžio mėn. Lietuvoje įvyko 552 eismo nelaimės: 62 žmonės žuvo ir 345 sužeisti.

APDOVANOTOS DAUGIAVAIKĖS MOTINOS

Lietuvos respublikoje apdovanotos ordinais ir medaliais 192 daugiavaikės motinos. (Iš Europos Lietuvio)

SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

yra seniausia, didžiausia ir turtingiausia lietuvių fraternalinė organizacija, lietuviams ištikimai tarnaujanti jau per 97 metus.

SLA — atlieka kultūrinių darbų, gelbsti ir kitiems, kurie tuos darbus dirba.

SLA — išmokėjo daugiau kaip ASTUONIS MILIJONUS dolerių apdraudę savo narius.

SLA — apdraudžia pigiausiomis kainomis. SLA neieško pelno, nariams palankiausia tik savišalpos pagrindu. Kiekvienas lietuvis ir lietuvių draugas gali Susivienijime apsidrausti iki \$10,000.

SLA — apdraudžia ir Taupomąsias apdrada — Endowment Insurance, kuri ypač naudinga jaunimui, siekiančiam aukšto mokslo ir į gyvenimą pradėti.

SLA — vaikus apdraudžia pigia terminuota apdrada: už \$1,000 apdraudus sumą, tėmuka tik \$3.00 metams.

SLA — kuopų yra visose lietuvių kolonijose. Kreipkitės į savo apylinkės kuopų veikėjų, jie jums mielai pareikės ir SLA įsirašyti.

Galite kreiptis ir tiesiai į SLA Centra:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

307 W. 30th St., New York, N.Y. 10001

Tel. (212) 563-2210

NEBRANGIOS, BET VERTINGOS KNYGOS

LITERATURA. Lietuvių literatūros, meno ir mokslų 1984 m. metraštis. Jame yra vertingi, nekuomet nesensti. Vins Krėvės, Igno Šlapelio, Vinco Maciūno, P. Joniko, V. Stankos, J. Ranko, dr. Kazio Griniaus, taip pat K. Matusevičiaus ir V. Meilanaus straipsniai bei studijos, iliustruotos nuotraukomis ir M. K. Čiurlionio, M. Šileikio, V. Kašubos, A. Rūčkelių ir A. Varnų kūrybos povereikais. 365 pusl. knyga kainuoja tik \$3.

DAINŲ SVENTES LAUKUOSE, poetės, rašytojos ir tautinių šokių pirmosios Juozės Vaidutienės atsiminimai apie dainų šventes bei jų istoriją ir eigą. Įdomi skaityti ir nedainuojančioms, gerintis autorės puikiai stiliumi ir surinktais duomenimis bei užkulisais. Studija yra 151 pusl., kainuoja \$2.

VIEŠOJO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Antano Rūkos aprašas tas Juozo Adomaičio — Dėdės Seimo gyvenimas. Tai ne sausa gyvenimo bruožų aprašymas, bet tikslu to laikotarpio buities šit ratiūrinė studija, suskirstyta skirsniais. Ta 206 puslapių knyga parduodama tik už \$1.

LIETUVIŠKASIS PAMARIS, Henriko Tomo-Tamaliūno komai parašyta studija apie Rytprūsius, remiantis Pakalnės ir Labguvos apskrityų duomenimis. Aprašymai įdomūs kiekvienam lietuviui. Leidinyje iliustruotas nuotraukomis, pabaigoje duodama vitovardžių pavadinimų ir jų vertinai ir vokiečių kalba. Labai naudingoji 338 pusl. knygoje yra Rytprūsių žemėlapis. Kaina \$4.

KA LAUMES LĖMĖ, rašytojos Petronėlės Orinaitės atsiminimai ir mintys apie gyvenimą ir vietą nepriė. Lietuvoje ir pirmaisiais bolševikų okupacijos metais. Knyga turi 234 puslapius bet kainuoja tik \$3.

JULIUS JANONIS, poetas ir revoliucionierius, nesuprastas ir klaidingai interpretuojamas gyvenime ir politikoje; tik a. Jurgio Jasinskio knygoje apie Juliano Janonio gyvenimą ir poelį. Dabar būtų jį galima pavadinti kovotoju už žmogaus teises. Knyga yra didelio formato, 265 puslapių, kainuoja \$6.

SATYRINĖS NOVELĖS, H. Zoschenko kūryba, J. Valskio vertimas. 304 pusl. knygoje yra 40 satyrinių novelių. Kaina \$3.

Knygos paimamos Naujienos, 1798 S. Halsted St., Chicago, IL 60611. Užsakant patalą, pridėti šiek tiek pašto ir pristatymo išlaidų.

GIFT PARCELS TO LITHUANIA

PACKAGE EXPRESS & TRAVEL AGENCY, INC.

2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2787

Didelis pasirinkimas geros rūšies įvairių prekių.

Maistas iš Europos sandėlių.

MARIJA NOREIKIENĖ

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629 • Tel. 925-2737

V. VALANTINAS

JAY DRUGS VAISTINĖ

2759 W. 71st St., Chicago, Ill.

• ROPESTINGAI IŠPILDOMI RECEPTAI • PAMTIE MAY SALDUMYNAI • KOSMETIKOS REIKMENYS

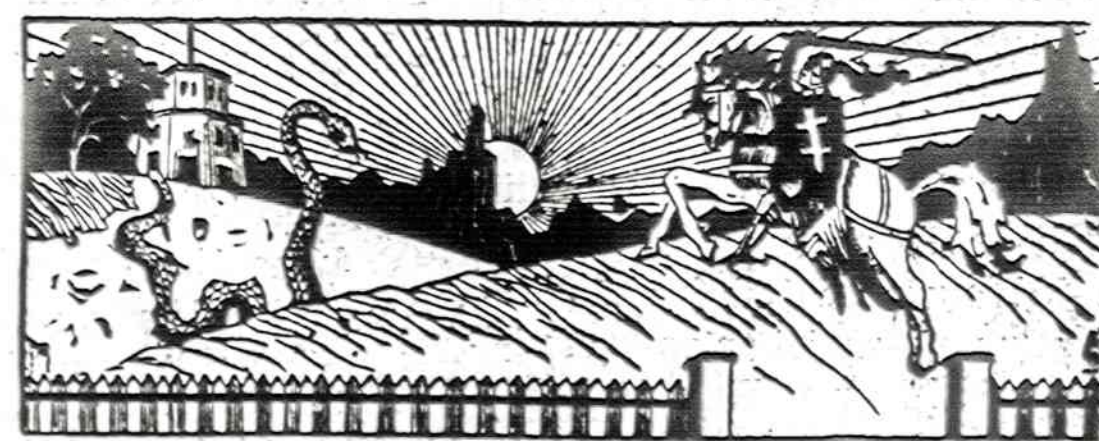
Atdara šioadieniais nuo

9 val. ryto iki 10 val. vakaro.

Sekmadieniais nuo 9 val. ryto iki 8:30 val. vak.

D. KUHLMAN, B.S., Registruotas vaistininkas

Tel. 476-2206

Inž. LIODAS MIKŠYS,
50 metų studijavęs, kaip

IS PRAEITIES ŪKANU ATEINA LIETUVA,

parašė 700 puslapių knygą, kurioje sudėjo viską, kas bet kada ir bet kur, bet kuria kalba buvo parašyta apie Lietuvą, lietuvių ir lietuvių kalbą. Jis mokėsi kartu su kun. Jaunium ir prof. B. Būga pas geriausius šimtmečio pradžios kalbininkus, padarė lietuvių kalbą liečiančias ištraukas, paruošė tiksliai vertimus ir patarė mums toliau studijuoti.

Kaina \$28. Kiek viršelis. Paltas \$3. T. 1798

NAUJIENOS

1798 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60611

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS
Published Daily, Except Sunday, Monday and Holidays
by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, IL 60608 Telephone 421-4100

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS, USPS 37494000
Postmaster: Send address changes to Naujienos
1739 So. Halsted St., Chicago, IL 60608

As of January 1, 1980
Subscription Rates:
Chicago \$45.00 per year, \$24.00 per 6 months, \$12.00 per 3 months. In other USA localities \$40.00 per year, \$22.00 per 6 months, \$12.00 per 3 months. Canada \$45.00 per year, other countries \$48.00 per year.

25 cents per copy

Nuo sausio pirmos dienos Dienraščio kainos:

Chicagoje ir priemiesčiuose:
metams \$45.00
pusi metų \$24.00
tris mėnesiams \$15.00
vienam mėnesiui \$5.00
Kitose JAV vietose:

NAUJIENŲ raštinė atidara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais — iki 12 val.

Vasario Šešioliktoji

Nepriklausomoje Lietuvoje Vasario 16-oji buvo oficiali visos tautos šventė. Šventė visi. Visos įstaigos ir mokyklos buvo uždarytos. Kariuomenė paradaavo, tikintieji meldėsi, politikai sakė kalbas, restoranai dirbo, traukiniai važinėjo, vakarė jaunimas dainavo ir šoko. Šiandien, komunistų pavergtoje Lietuvoje Vasario 16-ąją šventi skaitoma nusikaltimu. Jeigu kas bandytų tą dieną prisiminti nepriklausomą Lietuvą, tai jis būtų baudžiamas. Ne vienas lietuvis buvo suimtas ir išsiųstas į Vorkutą ar Sibirą, vien už tai, kad jis prisiminė nepriklausomą Lietuvą, papasakojo, kaip lietuviai Vasario 16-ąją švėsdavo.

Amerikoje Vasario 16-oji yra darbo diena. Dirbtuvėse ar įstaigose dirbantieji lietuviai turi eiti į darbą. Vasario 16-ąją jie mini artimiausią nedarbo dieną. Chicago lietuviai, susiorganizavę į Amerikos Lietuvių Tarybą, Vasario 16-ąją prisiminė praeitą sekmadienį, vasario 12 d. Kitose Amerikos lietuvių kolonijose Vasario 16-oji bus minima ateinantį šeštadienį ar sekmadienį.

Jungtinių Amerikos Valstijų Kongresas Lietuvos nepriklausomybės paskelbimą minės vasario 21 ir 22 dienomis. Pirmą paminės Senatas, o vėliau Atstovų Rūmai. Senate lietuviams svarbią sukaktį paminės sen. Charles Percy, o Atstovų Rūmuose minėjimui vadovaus kongresmanas Frank Annunzio, kelias atvejais minėjęs lietuvių tautos bėdas vergijoj ir lietuvių vestas kovas už savo krašto laisvę. Vargu rasime kitą JAV Kongreso atstovą, kuris turėtų tiek daug tikslų žinių apie lietuvių tautos laimėjimus ir pralaimėjimus.

Lietuviai jau seniai norėjo paskelbti nepriklausomybę, bet patys negalėdavo susitarti, kada tokio žingsnio imtis. Jau 1904-5 metais, kai japonai sumušė rusų generolus Tolimuose Rytuose, buvo kilusi mintis atsipalai-

duoti rusiško jungo, bet lietuviai nesutartė. Vieni lietuviai kovojo kartu su rusais prieš caro primetą administraciją, o kiti žingeniavo kartu su caro pajūnais. Vieni padėjo rusams versti caro valdžią, o kiti skundė tuos lietuvius, kurie ruošė streikus kartu su rusų geležinkelietais. Japonai, Pilsudskiui padėjus, sumušė caro laivyną ir privertė rusus trauktis iš Mandžūrijos. Caras karą pralaimėjo, bet jis sustiprino savo pozicijas užfrontėje. Lietuvoje kovos prieš rusus buvo labai griežtos. Toms kovoms vadovavo Jonas Grinius, Pijus Grigaitis, A. Moravskis, adv. Venclovas, St. Kairys ir kt. Keli turėjo bėgti Amerikon, o kiti tęsė kovas patioje Lietuvoje.

1917 metais, kai rusai su vokiečiais pasirašė Brastotą taiką, tai lietuviai planavo skelbti nepriklausomybę, bet vokiečiai nesutiko. Jie tada dar valdė didžiausius rusų turėtus Rytų Europos plotus. Vokiečiai planavo atgauti trylikimą simtmetįje kardininkų laikytus plotus. Gen. Bermontas tikėjosi įsistiprinti Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje, bet nepajėgė. Pabaltijo tautos atskaitė rusų, jos nenorėjo, kad Bermonto ginkluotos gaujos ten įsistiprintų.

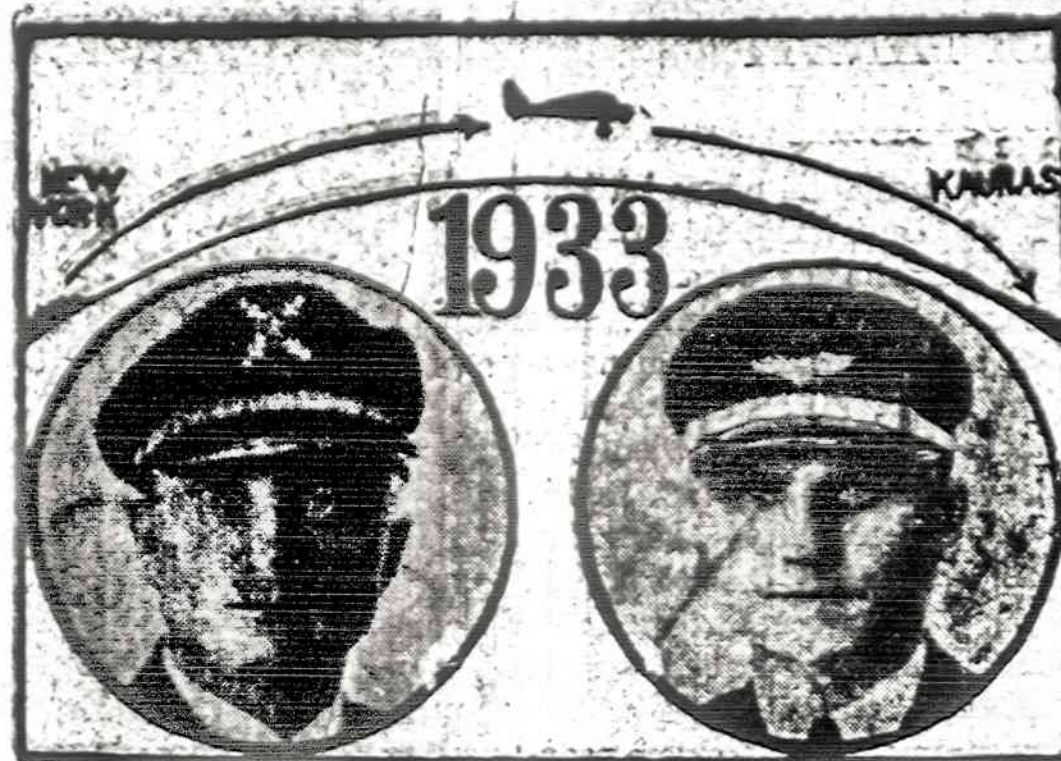
Tiktai Vokietijos prezidentu tapus socialdemokratui Ebertui, reikalai kiek pasikeitė. Jis įsakė vokiečiams trauktis iš rusų laikytų sričių ir padėti vietos gyventojams patįms tvarkyti savo reikalus. Bermonto kariai nenorėjo klausyti šio Eberto įsakymo, bet lietuvių drąsa ir pasiryžimas privertė juos kraustyti iš Lietuvos žemės.

Vilniuje buvo sudaryta Lietuvos Taryba, kuri 1918 m. vasario 16 dieną paskelbė nepriklausomą ir demokratine respubliką, atsipalaidavusią nuo bet kokių ankstesnių buvusių Lietuvos valstybinių išpareigojimų. Nepriklausomybės paskelbimo tekstą paruošė inž. Steponas Kairys. Jį pasirašė visi tie vyrai, kuriuos matėte Naujienų trečiadienio numerio pirmame puslapyje.

Paskelbimo neužtenka. Reikia, kad būtų jėga, kuri tam paskelbimui pritartų ir būtų pasiryžę tą paskelbimą vykdyti. Nepriklausomybės paskelbimas pasirašytas vasario 16 d., bet oficialiai patiemis lietuviams jis buvo paskelbtas tik kovo 23 dieną. Per tą trumpą laikotarpį visi akta pasirašiusieji pasklido po Lietuvą ir ragino savuosius imti ginklus į rankas ir ginti nepriklausomą Lietuvą. Vieni ginklus turėjo, bet didelė dauguma jokių ginklų neturėjo. Lietuviai puolė į vakarus besitraukiančius vokiečius ir atimdavo iš jų ginklus. Paskelbta, kad atkurta Lietuvos valstybė, bet nebuvo valdžios, karių ir pinigų. Kiekvienam buvo aišku, kad Lietuva bus laisva, jeigu mokes susiorganizuoti, jeigu pajėgs ištraukti galimai didesnę gyventojų skaičių į Lietuvos pagrindus. Nartata praveisti demokratinis krašto gyventojų rinkimus, priimti konstituciją, sudaryti vyriausybę ir padėti tvirtinti teisinius pagrindus. Visa tai, kas buvo iki to meto, tai buvo tikslai laikinas dalykas. Banko tarnautojas Antanas Smetonas buvo tiktai laikinas prezidentas. Buvo laikinoji vyriausybė ir laikinoji konstitucija.

Tiktai 1920 metų balandžio 14 d. susirinko Lietuvos gyventojų rinktas steigiamasis seimas. Jį rinko ne Vien Lietuvos gyventojai, bet ir tuo metu Lietuvoje gyvenę lenkai, žydai, rusai, vokiečiai, karaimai ir kiti. Rinko visi, kurie ilgus metus Lietuvos teritorijoje gyveno ir tapo Lietuvos piliečiais. Rinkimams praveisti ir kitiems reikalams tvarkyti vadovavosi laikina konstitucija, laikinai įstatymais, ant greitųjų verčiamais lietuvių kalbon. Tėsimai vadovavosi rusų, vokiečių, prancūzų išvėstais įstatymais, kol buvo praveisti nauji įstatymai.

Steigiamasis seimas išrinko prezidentu Aleksandrą

KAIP BUVO PARUOSTAS DARIAUS-GIRENO ALBUMAS

(A. Mingio pokalbis su E. Jasiūnu)

(Tęsinys)

Kl. Jūs, p. Jasiūnai, esate ne tik inžinierius, bet ir lakūnas, turite komercinio piloto licenziją, esate nemažai valandų išbuvęs orė. Atrodo, kad Jūsų organizmas reikalauja retkarčiais pakilti į oro aukštybes. Juk nei neperseniai lankydamiis Austrijoje, išsinuomavote lėktuvą ir pažvelgėte į kengūrų kraštą iš viršaus. Tad esate susipažinęs su skraidymo problemomis ir galumais pavojais. Beruosiąnt šį albumą, Jums be abejojimo tekė šnukliau susipažinti su Dariaus ir Gireno žygį per Atlantą ir jų tragiką mirtį. Lietuvių visuomenėje dar iki šiolie lėbėra gana daug įvairių spekulijų ir patarimų. Kokia, Jūsų nuomone, galėjo būti tos tragedijos priežastis? Lėktuvo motoro gedimas, kuro stoka, kieno nors klaida valia, lakūnų nuovargis, nakties tamsumas ir blogas oras, ar dar kurios kitos priežastys?

Ats. Komercinio piloto teisės atšaukiau ne dėl blizni ar protėjis, bet gryniai iš noro tobulinti aviacijos sritį.

Kai suėjo lygiai 75 metai nuo amerikiečių brolių Wrightų pirmojo pakilimo suklestėjimo už orą prieisau tuo metu laukianči pasibrai Australijoje, Sydnejuje.

Stuginskį. Laikinas prezidentas atliko savo pareigas ir valstybės varą perdavė žmonių rinktam prezidentui. Lietuvių laimė, kad jis, būdamas žemės ūkio specialistas, turėjo labai gilia teisinę savoka. Ne viena kartą jis nurodė teisininkams, ruošiantis įstatymo projektus, kokia kryptimi jie privalo įstatymus grįsti.

Lietuvos steigiamoji seimo daugumos priimtoji konstitucija buvo pavyzdinė. Užsienio teisininkai dar ir šiandien ją skaito pažangia ir pavyzdine konstitucija. Ją pradėjo kaitalioti žmonės, neturėję gyventojų daugumos pasitikėjimo, užtat gyventojų dauguma kaitaliotais nepasitikejo.

nės komisijų mariai? Net ir okup. Lietuvos rimtesnėje spaudoje nėra plaigijama pasovimo versija.

Kl. Kiek aš žinau, Jūs savo ankstyvąją jaunystę praleidote gyvenamas Kaune, žemojoje Pretoje, taigi prie pat didžiausio Lietuvos aerodromo. Gal tai ir paskatino Jūs susidomėti ir pamėgti aviaciją? Gal prieš tapdamas lakūnu, Jūs dar Lietuvoje buvute sklandytoju? 1933 metais Jūs buvute dar nedidelis berniukas. Ar atmenate tą nematą fatališką naktį iš liepos 16 į 17. Kauno aerodrome? Belaukdamas atskrendančių lakūnų, gal apie 20 tūkst. žmonių minia luomet ten dainavo "Atskrend! sakalėlis per žalią girle" ir, deja, nesąmoningai išprašavo, kad tas sakalėlis "atnušė sparnėlius į sausą egelę". Juk kaip tik tada mūsų lakūnai užkludė medžių viršūnes, nukirto kelias pušis, o "Lituanica" sudūžo, savo liekanomis juos užgėdėdama.

Ats. 1929 m., pasaulinės ūkinės krizės metu, mūsų šeima gyveno laive ("houseboat") Kauno žiemos uoste. Jau tada stebėdavau kitoje Nemuno pusėje iš aerodromo pakylančius ir ten tūpančius lėktuvus. Mano piešimo bandymų mėgiamiausias miš temomis būdavo lėktuvai, balionai ir cepelinai. Po vienerių metų, persikėlus gyventi į Z. Fredą, aerodromas ir lėktuvai dar labiau priartėjo. Nors paskraidyti buvo ir mano motinos didžiausias gyvenimo troškimas, kuris, deja, neišsipildė. Tamečiu Dariaus ir Gireno laivą, tą žodžiais neišreiškiamą, karadimio jausmą žiemus, ir vėliau jų laido tuves. Manau, jog aerodromo artuma ir Dariaus-Gireno žuvinas pakreipė likusį mano gyvenimą aviacine linkme.

Buvau pagaminęs dešimtis sklandytuvų modelių ir juos leidavau nuo Aleksoto slautų žemyn. Vėliau baigia Lietuvos Aero Klubo rūsiamus aviomodelių, o dar vėliau — civilinių lakūnų kūrėsi. Besimokydamas Aukšt. Technikos M-loje, priklausiau aviacijos būreliui. Jau būvome bebėgia statyti mūsų būrelio pirminko, 18 metų jaunuolio lak. Vytauto Maciulacio sukonstruotą lėktuvą, kai užėjo pirmoji sovietinė okupacija. Bet kokia civilinės aviacijos veikla buvo sustabdyta.

(Bus daugiau)

— Prancūzai nesirengia išvažiuoti iš Beiruto, kol tarptautinė komisija nesutvarkys Libano likimo.

ČIKAGIETES ISPŪDŽIAI RUSŲ PAVERGTOJE LIETUVOJE

Daugelis mano, kad Amerikos lietuviai nežinojo, kas Rusų okupuotoje Lietuvoje dejos. Sovietų karo jėgoms ir policijai antrą kartą įsiveržus į Lietuvą. Pavergtoje Lietuvoje buvo Čikagietė 1961 metais. Ji viską aprašė ir Chicago Lietuvos Literatūros Draugija išleido tris laidas (vieną anghiskai). Naujienose dar galima gauti Čikagietės ispūdžių laidą. N. Red.

(Tęsinys)

RUSAI GAUDO IR TAUPO DOLERIUS

Bet aš žinojau, kad balon įkritusi sausa nekelsiu. Ne rusų banke aiškinti, kur galėjau nusipirkti pigesnių rublių. Mums pasakojo, kad už dolerį mokėdavo 20 senųjų rublių. Kad dolerius perka visi aukštesnieji valdininkai. Jei tiktai pajėgia susitaupyti, užsidirbti ar kokiu kitu būdu prasmant pinigų, tai rusai tuoju keičia juos į Amerikos dolerius. Už stambesnius banknotus moka daugiau todėl, kad juos lengviau paslėpti ir išsaugoti. Rusai žino, kad rublio vertė bet kurią dieną gali būti pakelta arba visai panaikinta, tuo tarpu doleris buvo ir bus pastovus. Stašinas kelis kartus nuvertino rublį, dabar Chruščiovas pada-

rė tą patį, tuo tarpu doleris visą laiką buvo tas pats. Tie rusai, kurie pajėgė įsigyti dolerių, tai ir šiandien gali Chruščovo rublių gauti, o kas turėjo senus rublius, tai turi bevertį popieriaus gabalėlį.

Nėnorejau su paskirtais tarnautojais bartis. Grįžau į Viesbutį ir atidaviau simtą rublių šoferiui. Jis jau buvo pasirošęs važiuoti, bet vidaus reikalų ministerija dar nebuvo davusi leidimo ir paskyrusi palydovo. Mane dar ilgai kamantinėjo, kol pats vidaus reikalų ministeris man leido važiuoti motinos aplankyti.

Į KAIMĄ NEGALIMA ISVAŽIUOTI BE VALDŽIOS PALYDOVĖS

— Pasirodo, kad vidaus reikalų ministras man paskyrė palydovę, o ne palydovą. — Tęsė savo įspūdžius iš Lietuvos grįžusi Čikagietė. — Tai buvo nebaudytos išvaizdos 40-45 metų amžiaus nedidoka moteris. Apdairi, bet nešneki. Juodbrūva, kirptais plaukais, apydrūte, storokomis bliauzdomis.

Vėliau iš kalbų paaiškėjo, kad ji buvo ištėkėjusi, turėjo porą jau suaugusių vaikų, abu ejo į mokyklą. Ji, aišku, tarnavo "tarybinės Lietuvos" policijoje, bet koks jos laipsnis, koks ten josios darbas — neklaušiau ir nežinau. Jei ir būdau klaususi, tai vargu ji teisybę man būtų pasakiusi. Net nematiau, ar ji turėjo kokį ginklą. Sautuvo neturėjo ir viršuje nesimatė revolverio, bet ginklą ji galėjo turėti dideliam maiše, kurio niekad iš rankų neišleisdavo. Jis čia kabodavo ant pe-

ties, čia būdavo josios rankos.

Pradėjus ruošti kelionei paaiškėjo, kad ne tiktai aš, bet ir mano palydovė bei šoferis turi turėti specialius leidimus išvažiuoti iš miesto. Kai iš Amerikos parvykę lietuviai vežiojami po įvairias Lietuvos vietas, tai leidimus turi oficialus palydovas, kuris eina policininko, saugo, aiškina ir kitokias pareigas. Bet kai atvykęs keleivis nori vykti kitais keliais, tai jis turi turėti kita policijos leidimą. Tame leidime turi būti aiškiai nurodyta, kokias kelias jis gali važiuoti, kada vienoje vietoje ir kada kitoje vietoje jis gali būti.

IS Miesto NEGALIMA ISVAŽIUOTI BE LEIDIMO

Panašius leidimus turi turėti ir šoferiai. Takti šoferis gali važiuoti keliais tiktai Vilniuje ir Kaune. Bet jeigu keleivis nori išvažiuoti už miesto, tai šoferis negali ten jo vesti. Už miesto ribų jis gali išvažiuoti tiktai tuo atveju, jei gausa vidaus reikalų ministerio specialų leidimą. Be specialų leidimų Lietuvoje gali važinėti tiktai policininkai ir rusai valdininkai. — visi kiti turi gauti leidimus.

Taip griežtai kontroliuojamos policinės valstybės nėra patanyje Amerikoje visi valkščiojame ir važinėjame be leidimų. Europoje visi žmonės gali važiuoti be policijos leidimo. Tuo tarpu rusų pavergtuose kraštuose policija nori žinoti, kur kiekvieną valandą josios gyventojai yra. Jeigu

ji šių žinių neturi, tai valdžia nerami. Jeigu kaimietis atvyksta į miestą be leidimo, tai valdžia dreba. Jei policininkas sučiumpa kaimietį mieste be leidimo, tai kaimietis dreba. Jei policininkas nesučiumpa miestą be leidimo atvykusio kaimiečio, tai policininkas dreba.

LIETUVOJE KIEKVIENAS BŪJO KIEKVIENO

Visi vienas kito bijo, visi vienas kitą įtaria, visi baimė gyvena. Didžiausią baimę kenčia, aišku, tarybinės valdžios atstovai. Jeigu valdžia nedrebėtų, tai tokių griežtų suvaržymų ji nebūtų įvedusi. Lietuva, tas laisvas laisvų žmonių kraštas, šiandien pavirstas didžiausiu kaimėjimu. Be leidimo negalima niekur eiti ir niekur išvažiuoti.

Kol visus leidimus sutvarkė ir palydovai kelionei pasiruošė, praėjo kelios valandos. Pradėjome ruošti rytą, o iš Kauno išvažiuojame beveik vidurdienį. Kai jau buvome suėdę, tai politrukas priėjo prie mašinos ir tarė:

— Įgai neužtrukite! Rytoj apie pietus jau turite vėl čia būti!

— Sugrįšime, nesirūpink, — atsakė jam palydovė.

As nieko nesakiau, bet man buvo neaišku, kaip mes galėsime nuvažiuoti į Vaigailius ir grįžti? Kiek aš ten galėsiu su motina pasikalbėti?

(Bus daugiau)

K. VILIAUS

VAKARŲ VEJAI

112 modernios poezijos puslapių. Kaina \$5. Minkšti viršeliai. Pasirašė poezija, kai atsisaitė pinigų
savo adresu;

Naujienos, 1739 S. Halsted St., Chicago, IL 60608

DR. PAUL V. DARGIS

G. DYTOJAS IR CHIRURGAS
Westchester Community klinika
Medicinos direktorius
1938 S. Mannheim Rd., Westchester, Ill.
VALANDOS: 8-9 darbo dienos
ir kas antrą seštantį 8-9 val.
Tel.: 562-2727 arba 562-2728

DR. A. B. GLEVECKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
SPECIALYBŲ: AKIŲ LIGOS
1927 West 183rd Street
valandos pagal susitarimą.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVIAI
2618 W. 71st St. Tel. 737-5149
Tikrina akių. Pritaiko akinius
ir "contact lenses".

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLIES IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
1656 WEST 63rd STREET
Valandos: antradienį 1-4 popiet
ketvirtadienį 8-7 val. vak.
Ofisio telefonas: 776-2288,
Sveikatos tel.: 448-5548

FLORIDA

Dr. C. K. BOBELIS

Prostatos, inkstų ir šlapimo
takų chirurgija.
5025 CENTRAL AVE.
St. Petersburg, Fla. 33710
Tel. (813) 321-4200

PERKRAUTYMAI

MOVING
Laidimai — Pilna apdovanojimas
ZEMA KAINA
Prilaim Master Charge
ir VISA kortele.
SERANAS Tel. 925-2222

MOVING

Antsrautis perkrautymams
ir įvairių statymų.
ANTANAS VILIMAS
Tel. 376-1882 arba 376-3996

SOPHIE BARCUS

RADIO SEIMOS VALANDOS
Seštadieniais ir sekmadieniais
nuo 8:30 iki 9:30 val. rytą.
Stoties WOPA - 1490 AM
transliuojamos iš mūsų studijos
Marquette Park.
Vedėja — Aldona Docius
Telefonas 778-1543
159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, IL 60629

"Lietuvos Aidas"

KAZA BRAZDIONYTIS
Programos vedėjas
Kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 8:30 val. vakare.
Visos laidos iš WCEV stoties,
bangos 1430 AM.
St. Petersburg, Fla. 12:30 val. p.p.
iš WETS stoties, 1110 AM bangos.
1644 W. 71st Street
Chicago, Illinois 60629
Telefonas 778-4374

A. POSKA

Dr. Jonas Basanavičius Bulgarijoje

Dr. J. Basanavičius su žmona

Pavergtoji Lietuvoj

KGB PIRMININKAS RENKAMAS DEPUTATU

TSRS Aukščiausios tarybos rinkimuose, kuriems šiuo metu Lietuvoje renkami kandidatai Tauragės apylinkė pasiūlė išrinkti deputatu TSR valstybės saugumo komiteto (KGB) pirmininką Juozą Petkevičių.

PIRKINIŲ PAKAVIMO STALAS

Prieš Naujuosius metus Vilniaus universalinėje parduotuvėje pirkėjus pasitikdavo melodingas balsas, sklindantis iš vidaus transliacijos garsiakalbių: — Gerbiami pirkėjai, gražiai įpakuota naujmetinė dovana — daug patrauklesnė. Mūsų parduotuvėje veikia pirkinių pakavimo stalas. Prašome naudotis jo paslaugomis...

GARBES VARDAS BALČIKONIUI

Valstybinio dailės instituto dailiosios tekstilės katedros vedėjui, nusipelnusiam meno veikėjui Juozui Balčikonui suteiktas liaudies dailininko garbės vardas.

Iš E. L.

KNOW YOUR HEART

HELP YOUR HEART FUND
HELP YOUR HEART

(Tęsinys)
Bet ir čia neapsiejo be nemalonių. Jo geras draugas slavis Benjo Conevas ir popas Dimitras Marinovas išstremiami iš Lomo už savo laisvas pažiūras. Visa jo surinkta medžiaga "per kritas surasta žūsta". Basanavičius, vėl likęs vienas, įtariamas ir nebekeičiamas grįžti į savo vidinį užsidarymą ir vėl vien tik žmonos kapas buvo jo paguoda.

Stefana Moceva, dar maža mergytė buvusi, atmena kartą ypatingai labai verkus dr. Basanavičių ant žmonos kapo ir sakius: — Gabriele, Gabriele ir mūsų Minka mane paliko. (Minka buvo mažas jo žmonos sūniukas).

Pagalau B.čius nutaria Lomą epleisti.

— Lomas mano Golgota, — skundžiasi išvykdamas J. Basanavičius.

Ir iš tikro, į Lomą atvyko žmogus kupinas energijos, meilės, entuziazmo, o iš jo išėjo invalidas, kūnu ir dvasia nuskrutęs, apipletas, palikdamas brangiausią žmonos kapą...

Gabrielė Basanavičienė

— Tai buvusi angelas laikinai

pasirodęs mūsų padangėje, sako graikė Kusidė.

Basanavičius labai išblyškusi, aukšta, ilgais, žemę siekiančiais dalindavo dovanas neturintis be galo meilė.

Jos meilė žmonėms, o ypačiai kenciantiesiems buvusi labai didelė. Sergančias rūpindavosi, kaip savo vaikus.

Kol dar sveikata leido, ji visur eidavo padėti savo vyrui ir dažnai dalindavo dovanas neturintiems vaikams. Megzdavusi ir siūdavusi jiems drabužius, dalindavusi saldinius ir niekad nepašaldavusi pro vaikus, jo nepaglamonėjus. Kartais, sako, net ir pati su vaikais apsisverkdavusi. Sako, už tai ją dr. Basanavičius labai mylėjęs.

Vieni pasakoja, jog ji buvusi gailėstingoji seselė — gydytoja, kiti, jog studentė, Prašos burmistro dukterė. Niekas nieko tikro apie jos kilmę nežinojo. Sako, dažnai kalbėjusi volgiškai, čekiškai, bulgariškai, rusiškai ir lenkiškai. Su vyru kalbėdavo čekiškai.

Čekė Irasek buvusi vienintelė

jos tautietė ir dažnai viena kitą lankydavusios. Beveik vienu metu abi mirusios ir netoliese palaidotos.

Po mirties jos vyras, sako, būves pažadėjęs ją perkelti į Čekiją ir paminklo nestatęs. Sako, daręs kūno balzamavimą.

Išvykdamas iš Bulgarijos, J. Basanavičius pastatė ant savo žmonos kapo puikų juodo marmuro paminklą su tokiu užrašu: "Vupomi na tebe mam Na tve dobre srde Ustaviene spominam Ze zapisek pokojna".

Priekyje parašyta: Gabrieluc - Eleonorae Nat — Mohl Amiceaque — Benemerent... Dr. J. Basanavičius Posvit.

Dr. Jono Basanavičiaus nuopelnai Bulgarijoje

Varnos miesto valdyba pavadino Varnoje vieną gatvę Dr. Jono Basanavičiaus vardu. Inžinerijos skyriaus archyve yra: "Pasiūkinimai apie žmones, kurių vardais Varnos miesto gatvės yra pavadintos".

Nr. 32. Dr. Ivan Basanovič Gilmes Lietuvoje. Baigė medicinos fakultetą Maskvoje. Buvo žmogus nepaprastai plačios pasaulėžiūros. Negalėdamas gyventi Lietuvoje, ją aplėdo ir apsigyveno Bulgarijoje. Pirmą dirbo Lomo, kur pastatė ligoninę, parašė didelę knygą apie Lomo apskritį ir bendradarbiavo laikraščiuose, rašydamas apie etnografiją ir archeologiją. Varnoje buvo vyriausybės ligoninės direktoriumi. Pasitraukęs iš valstybės tarnybos, vertėsi privačia praktika.

Buvo ilgas metus tarybos patarėju ir jos nariu. Jis pirmasis savo raportuose iškėlė Varnos sukurtojinimo reikalą ir ikūrė specialios vynuogių ir purvų gydyklos. Įsteigė Varnoje archeologinį muziejų. Uoliai prisidėjo prie komercinės gimnazijos steigimo. Buvo pirmasis bulgarių mokslininkas, dirbęs etnologijoje, archeologijoje ir antropologijoje. Surinko daugybę Varnos krašto ir bendrai bulgarių pavadinimų. Paskutiniuoju laiku buvo Lietuvos Prezidentu".

Tai taip apibūdina dr. Basanavičiaus nuopelnus bulgarams patys bulgarai, bet pasiklausinėjus dar, daug galima surasti, ko varniečiai dar nėra pasakę. (Nukelta į 6 psl.)

IKITE IS TAIKIMO KOME

BIELIŪNAS

LAI DOTUVIŲ KOPLYČIA

4348 So. California Avenue

Tel. — 523-3572

SOME CHICAGO MOTOR CLUB TIPS ON EXPRESSWAY DRIVING

DON'T CUT IN BETWEEN CARS THAT ARE ALLOWING SAFE FOLLOWING DISTANCES.

YOU'LL RUN INTO TROUBLE IF THERE'S A SUDDEN STOP WHILE YOU'RE FOLLOWING TOO CLOSELY.

IF YOU DRIVE AT THE MINIMUM SPEED SET BY THE RIGHT LANE.

GORDON

Funeral Home and Cremation Service

Charles Stasukaitis
FD. LE.
(312) 226-1344

1729 S. Halsted St.
Chicago, IL 60608
24 Hour Service

EUDEIKIS

GAIDAS - DAIMID

SENIAUSIA IR DIDZIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 SO. HERMITAGE AVENUE

Tel. 927-1741 — 1742

4330-34 SO. CALIFORNIA AVENUE

Telefonas 523-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

PETKUS

TEVAS IR SŪNUS

MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef. 476-2345

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS

AIKSTES AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

VANCE FUNERAL HOME

1424 South 50th Avenue

Cicero, IL 60650

Tel.: 652-5245

TRIŲ KOPLYČIŲ LAIDOJIMO SERMENINĖ

Patarėjai ir laidojimo direktoriai:

JEAN VANCE ir GEORGE SORINI

Aikstės automobiliams pastatyti

STEPONAS C. LACK ir SŪNUS

LACKAWICZ

Laidotuvių Direktorai

2424 West 69th Street — Tel. RE 7-1213

11028 Southwest Hwy., Palos Hills, Illinois

Tel. 974-4410

VASAITIS-BUTKUS

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIAI

1446 South 50th Avenue

Cicero, Illinois

Telefonas — 652-1003

DR. J. BASANAČIUS...

(Atkelta iš 5-to psl.)

Is kitų pasakojimų sužinome, jog dr. J. Basanavičius rūpėtu būvę įkurtas ir sveikatos departamentas, ne tik Varnos, bet ir Sofijos archeologinis muziejus, pastatyta ne tik Lome ligoninė, bet ir viename krašte įsteigti sveikatos centrai.

Ir dar, kas buvo svarbiausia tais laikais, tai kad jis sudarė stiprų moralinį pagrindą bulgarų įsiviešpatavimui dabartinėje Bulgarijoje. Paskum, rusams atėmus Bulgariją nuo turkų, buvo norėta šis kraštas padalinti tarp kitų. Bulgarijai buvo laikomi sukurkščionintais ir slavėjusiais hunais, atklydusiais iš centrinės Azijos. Dr. Basanavičius savo traktatose studijose rodo, jog bulgarai yra nuo amžių tame krašte gyvenę, ir tuo atremę graikų, serbų, ir austrų grobioniškus narius.

Mitko Harinovas sako, jog kiek Otės Palsijus yra pasidavęs būdindamas bulgarus, kiek S. S. Rakovskis kūręs Bulgarijos valstybę, kiek Botevas ir Levskis ją laisvindami, tiek dr. J. Basanavičius yra padaręs, jog pginckamas nuo svetimsalių mokslininkų, tardamas žodį, kad Bulgarija yra nuo amžių tik bulgarų žemė.

Taip, dr. Basanavičius iš tikro buvo atsidares bulgarams: gal bent bulgarų tautinis atgimimas jam kvėpė mintį kadaise matyti ir Lietuvą tokią pat laisvą, kaip Bulgariją.

Bet ne visi bulgarai jam liko dėkingi. Už Jono Basanavičiaus karštą Bulgarijai meilę, kai kurie atsimokėjo pam pasikėsinimu, intrigomis, apiplėšimu. Vienintelį, ką jis brangaus turėjo, jo didžiulį tautosakos rinkinį su naukino, jo mylimosios draugės — žmonos Gabrielės juodojo marmuro paminklą sudaužė, išvaginėjo ir jo žmonos palaikus išnekinio. Ir tai padarė Lomas, tas Lomas, kuriam jis tiek daug buvo davęs, kuriame turėjo būti įamžintas jo vardas.

(Pabaiga)

Amerikiečių pasisakymai apie Sovietus.

Paskutiniuoju metu Amerikos žinių tarnyba (laikraščiai, TV ir radijas) stengiasi amerikiečius įtikinti, jog sovietų agresyvumas Vakarų pasauliui kyla iš jų baimės, kad jie gali būti užpulti. Tą žinių tarnybos įtaigojimą laisbai taikliai atremia "US News & World Report" skaitytojas R. G. Wallace. Jis sako:

"Ar dėl mūsų baimės, Sovietai užėmė visą rytinę Europą. Kur, ba ir kai kurias Afrikos ir Centrinės Amerikos valstybes? Vietinėle baimė, kurią Sovietai jaučia mums, yra ta, kad mes neliktume pakankamai pajėgūs sutrukdyti jiems užėmimą viso likusio pasaulio. Paskaitykime Mark-o "Komunistų Manifestą"

ir suprastime, kodėl jie taip elgiasi".

Kita skaitytoja V. E. Lingg tame pačiame žurnale rašo:

"Taip, Sovietų baimė mums ir mūsų nepasitikėjimas jais yra "apgailėtinas reikalų stovis". Tegul Sovietai bijo mūsų. Ir mes turėtume jų bijoti ir nepasitikėti jų darbais. Kokia kita valdymo sistema lepių numušti neginkluotą keleivinį lėktuvą, skleistų po visą pasaulį terorą ir būtų atsakingi už milijonų nekaltų žmonių mirtį? Taip, aš bijau Sovietų. Komunizmas laiko milijonus žmonių vergijoje ir priepaudoje, ir yra griežta priešingybė taikai".

MYKOILAS BIRŽISKA

KAIP AŠ VIRTAVU VILNIEČIU

Gimęs (1882 m.) ir užaugęs Žemaitijoje (Viekšniuose), mokslus išėjęs Šiauliuose (1895—1901 m.) ir Maskvoje (1901—1907 m.), su Vilniumi kaip savo krašto sostine tegavau susidurti jau būdamas studentas. 1901 m. rugpjūčio mėn. važiuodamas Maskvos universitetui, apie pusę pavandros išbuvau Vilniaus stotyje. Be Šiaulių, kito miesto nemačiusiam jaunuoliui Vilniaus miestas, kad ir neaiškiai, iš tolo tematomas, padarė didelį, graudų įspūdį. Tik susipratęs ir pasiryžęs Lietuvai dirbti lietuvis, buvau susigraudinęs, kaip ir draugas — pakeleivis Pov. Urbšys (1908 m. mirė Maskvoje tik baigęs medicinos mokslus), mano pirmasis (1900 m.) lietuvių kalbos mokytojas. Jau tuomet buvo man dinkelėjęs galvoje ateityje Vilniuje dirbti, bet toji mintis buvo dar neaiški ir nenustatė būsimos mano gyvenimo ne darbo. Važiuodamas Maskvon išėiti teisininko mokslų ir apsirūpinti būtinu diplo- mu, viena tvirtai težinojau: baigęs mokslus gyvensiu ir dirbsiu tik Lietuvoje, tik savo žmonėms, bet kur ir kaip, apie tai dar negalvojau. Tad pravažiavau pro Vilnių nenumatydamas, jog ge-

riausius savo amžiaus metus gau-

siu jam paskirti.

Priejo kiek daugiau nei pusė metų, ir teko man ne tik stotyje, bet ir pačiame Vilniaus mieste atsidurti. 1902 m. vasario 9 (22) d. kartu su daugeliu kitų studentų patekęs Maskvos kalėjimui (studentai mat, 15 metų pavandros išbuvau Vilniaus stotyje. Be Šiaulių, kito miesto nemačiusiam jaunuoliui Vilniaus miestas, kad ir neaiškiai, iš tolo tematomas, padarė didelį, graudų įspūdį. Tik susipratęs ir pasiryžęs Lietuvai dirbti lietuvis, buvau susigraudinęs, kaip ir draugas — pakeleivis Pov. Urbšys (1908 m. mirė Maskvoje tik baigęs medicinos mokslus), mano pirmasis (1900 m.) lietuvių kalbos mokytojas. Jau tuomet buvo man dinkelėjęs galvoje ateityje Vilniuje dirbti, bet toji mintis buvo dar neaiški ir nenustatė būsimos mano gyvenimo ne darbo. Važiuodamas Maskvon išėiti teisininko mokslų ir apsirūpinti būtinu diplo- mu, viena tvirtai težinojau: baigęs mokslus gyvensiu ir dirbsiu tik Lietuvoje, tik savo žmonėms, bet kur ir kaip, apie tai dar negalvojau. Tad pravažiavau pro Vilnių nenumatydamas, jog ge-

siminimą, kažin ką sava, tėviška. Nuo to kuto dažniau ėmiau galvoti apie Vilnių, norėdamas daugiau nei kalėjimo mūrus pažinti

Dar tą pat rudenį gavęs Maskvon grįžti, tik kitą (1903) m. rudenį teišgirdau apie Vilnių iš buvusiojo Maskvos — Vilniaus — Kauno bendrakalnio draugo Lado Laumianskio (nusižudė Dilažo karo metu), kuris, išėjęs iš kalėjimo, 1902—1903 m. Vilniuje gyveno, drauge su savo vainiu Jonu Baronu (Nepriklausomoje Lietuvoje. Ukmergės ir III Kauno girnazijos direktorius) dirbdama Komercijos banko. Laumianskis nekurtą man pasakojo apie Vilnių ir susipratusių lietuvių pastangas jame įsikurti. Iš jo pirmą kartą išgirdau apie kun. Ambraziejų, Bortkienę, Vileišius ir kitus tu laikų Vilniaus lietuvių veikėjus. 1903—1904 m. mūsų, Maskvos lietuvių studentų slapotos draugijos, pasikalbėjimose vis labiau aiškėjo Vilniaus reikšmė, ne tik senovės Lietuvos valstygos aptarti daug abiejų valstybių tautai. Man taip pat aiškėjo, jog kaip lietuvių teisininkas gausiu, greičiausiai Vilniuje apsigyven-ti. Tačiau neteko tam nė diplo-turės perduoti apkasus, kai iš-mo laukti, tik daug greičiau su keliaus į laisvą.

Vilnium arčiau susipažinti ir griežtai susirūsti.

(Bus daugiau)

TRUMPAI

— Penktadienį, vasario 17 d., įprastu laiku, parapijos salėje įvyks Marquette Parko Lietuvių Namų Savininkų draugijos narių susirinkimas. Valdyba kviečia visus narius susirinkime dalyvauti.

— Brighton Parko Lietuvių Namų Savininkų Draugijos valdyba šaukia visuotinį narių susirinkimą vasario 26 dieną, 2 val. popiet, Nekalto Prasidejimo parapijos salėje, 4420 S. Fairfield Ave. Visi nariai prašomi dalyvauti. Po susirinkimo — kavutė. Draugijos valdyba

— Egipto prezidentas Nubarakas ir Jordanijos karalius Husseinas Washingtono turėjo problemą, bet ir atgimstančiai lietuvių tautai. Man taip pat aiškėjo, jog kaip lietuvių teisininkas gausiu, greičiausiai Vilniuje apsigyven-ti. Tačiau neteko tam nė diplo-turės perduoti apkasus, kai iš-mo laukti, tik daug greičiau su keliaus į laisvą.

— Marina klausia, kam jie turės perduoti apkasus, kai iš-mo laukti, tik daug greičiau su keliaus į laisvą.

REAL ESTATE

Home, Land — Pardevimai REAL ESTATE FOR SALE

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAI DEL VISU INFORMACIJU KREIPTIS I:

MUTUAL FEDERAL SAVINGS PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Tel. 847-7747

BUTU NUOMAVIMAS

• NAMU PIRKIMAS • PARDAVIMAS • VALDYMAS

• NOTARIATAS • VERTIMAL

VISU ROSIU DRAUDIMO AGENTURA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

5529 So. Kedzie Ave. — 778-2233

LAIKYKIMES MARQUETTE PARKE, CIA GERIAUSIA VIETA LIETUVIAMS.

9 butu mūrinis. Labai geros pajamos. Didelis butas savininkui. Geras investavimas.

3 butu mūrinis su garažu. Pelningas pirkiny.

Didelis, gražiai įrengtas bungalov. Nebrangus.

ŠIMAITIS REALTY

INSURANCE — INCOME TAX

2951 W. 63rd St.

Tel: 436-7878

REAL ESTATE — OUT OF TOWN

Nuosavybės — kitur

FOR SALE

LAKE FRONT PROP.

DUPLIX — 2 bdrms. each,

3 rental units — 225 ft. lake

frontage on Beautiful Bear

Lake — Boats, furnishings,

many extras.

SHURNAS

Box 101

Haugen, WI 54841

Phone 1/715/234-8316

Nuomos RENTING IN GENERAL

ISNUOMOJAMAS 3½ kamb. butas Brighton Parke. Skambinti po 11 val. ryto 247-1804.

Miko Šileikio apsakymų knyga "Liucija" jau atspausdinta.

"LIUCIJA"

Autorius pavaizduoja lietuvių gyvenimą nuo XX šimtmečio pradžios iki II Pasaulinio karo. 22 ilgesni ir trumpesni apsakymai, 184 psl. Kaina \$5. Gaunama "Naujienose" ir pas autorių: 6729 So. Campbell Ave., Chicago, IL 60629.

KAIP SUDAROMI TESTAMENTAI

Tuo reikalu jums gali daug padėti teisininko Prano ŠULO paruošta ir teisėjo Alphonse WELLS peržiūrėta "Sąduvos" išleista knyga su legalia formomis.

Knyga su formomis gaunama Naujienų administracijoje.

FOR THE SMILE OF HEALTH.

NEW ALL NATURAL

EXTRA GENTLE AND PREDICTABLE LAXATIVE

Sal Hepatica

20 TABLETS

NATURAL GENTLE LAXATIVE

© 1983 Chatham, Inc.

ELEKTROS ĮRENGIMAI PATAISYMAI Turis Chicago miesto teidima. Dirbu ir užmiesiuose, greit, garantuoti ir sąžiningai. KLAUDIJUS PUMPUTIS 4514 S. Talman Ave. Tel. 927-3559

D E M E S I O 62-80 METU AMŽ. VAIRUOTOJAI Tikrai \$126 pusmečiui automobilio liability draudimas pensininkams. Kreiptis: A. LAURAITIS 4651 S. Ashland Ave., Chicago, Ill. Tel. 523-8775 arba 523-9191

Dengiamie ir taisome visu rūšiu stogus. Už darbų garantuojame ir esame apdrausti.

ARVYDAS KIELA 6557 S. Talman Avenue Chicago, IL 60629 434-9655 ar 737-1717

M. ŠIMKUS Notary Public INCOME TAX SERVICE 4259 S. Maplewood, Tel. 254-7450

Taip pat daromi vertimai, giminių išskietimai, pildomi pilietybės prašymai ir kitokie blaiviai.

Siuntiniai į Lietuvą ir kitus kraštus P. NEDAS, 4039 Archer Avenue, Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-5990

Homeowners Insurance Good service/Good price F. Zapols, Agent 3208½ W. 95th St. Evergreen Park, Ill. 60421 424-8654

Advokatas GINTARAS P. CEPENAS Darbo valandos: Kasdien: nuo 9 val. ryto iki 6 val. vakaro. Šeštadienį: nuo 9 val. r. iki 12 val. d. ir pagal susitarimą. Tel. 776-5162 8849 West 63rd Street Chicago, Ill. 60629

ADVOKATU DRAUGIA V. BYLAITIS ir V. BRIZGYS Darbo valandos: Nuo 9 ryto iki 5 val. popiet. Šeštadieniais pagal susitarimą. 8806 S. Kedzie Ave. Chicago, Ill. 60629 Tel. 778-8000

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

Naujai pasirodžiusi DR. ANTANO RUKŠOS

619 puslapių, kietų viršelių knyga

KOVOS DEL LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBES

Lietuvių-lenkų santykiai ir kovų pradžia Vardynas ir trumpa angliška santrauka

KAINA — \$17. (Persiuntimui pridėti \$1) Siųsti čekį:

Naujienos, 1739 S. Halsted St. Chicago, IL 60608

Aleksas Ambrose,

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJS

autorius, paruošė, sutvarkė ir išspausdino geriausią Chicagos lietuvių istoriją (1869 — 1959 metai). 664 psl., vardynas.

Minkšti viršeliai. Kaina \$15. Persiuntimas — \$1.

1967 metais išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija

PASSBOOK SAVINGS...
The best way to save regularly!

HOME financing.
AT OUR LOW RATES
WITH REPAYMENT TO SEE YOUR RECORD

ESLIC
Equal Housing Lender

Mutual Federal Savings and Loan
2212 WEST CERMAK ROAD CHICAGO, ILL. 60608
Peter Kazanauskas, Pres. Tel.: 847-7747
HOURS: Mon., Tue., Fri. 9-4 Thur. 9-3 Sat. 9-1
SERVING CHICAGOLAND SINCE 1905

DR. ANTANO J. GUSENO RAŠTAI

Naujienose galima gauti nepaprastai įdomius gydytojo, visuomenės veikėjo ir rašytojo atsiminimus.

Dr. A. Guseno — MINTYS IR DARBAS, 259 psl., liečia 1905 metų įvykius, Jablonskio ir Totoraščio jaunus dienas ir susirūpinimą \$8.00

Dr. A. J. Guseno — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietas viršelis \$4.00
Minkštas viršelis, tik \$3.00

Dr. A. J. Guseno — AUKŠTA KULTūra — ŽIAURUS ŽMONES. Kelionės po Europą įspūdiškai. Tik \$2.00

Galima taip pat užsakyti paštą, atsiuntus čekį arba money order, prie nurodytos kainos pridėjant \$1 persiuntimo išlaidoms.

NAUJENOS,

8700 So. HALSTED ST., CHICAGO, IL 60609